

آموزش هنر

پایه یازدهم
دوره‌ی دوم متوسطه‌ی حرفه‌ای

۱

۳

۹

۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرایند تولید برنامه درسی مجموعه فعالیت‌های نظام‌مند و طرح‌ریزی شده‌ای است، که تلاش دارد ابعاد چهارگانه زیر نظام برنامه درسی (طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی) را در یک فعالیت منسجم، هماهنگ با غایت و اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی سازماندهی نماید.

در تدوین محتوای کتب دانش‌آموزان با نیازهای ویژه که بخشی از فرایند برنامه‌ریزی درسی است، سعی شده تا ملاحظات ساحت‌های تربیتی حاکم بر فلسفه تعلیم و تربیت که ناظر بر رشد و توانمندی دانش‌آموزان برای درک و فهم دانش پایه و عمومی، کسب مهارت‌های دانش‌افزایی، به‌کارگیری شیوه تفکر علمی و منطقی، توان تفکر انتقادی، آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری و نیز کسب دانش، بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی است، مورد توجه قرار گیرد. این محتوا با فراهم نمودن فرصت‌های مناسب برنامه درسی ضمن تأکید بر انعطاف در عین ثبات و همه‌جانبه‌نگری و توجه به هویت ویژه متریبیان با نیازهای خاص، زمینه‌ساز دستیابی دانش‌آموزان به کسب شایستگی‌های لازم (توانمندی‌ها، مهارت‌ها) می‌باشد.

امید است این محتوا در تحقق اهداف مؤثر باشد و معلمان عزیز و گرامی با بهره‌گیری از این کتاب بتوانند فراگیران را در دستیابی به صلاحیت‌های فردی و اجتماعی یاری نمایند.

این کار بزرگ حاصل همکاری صمیمانه کارشناسان سازمان آموزش و پرورش کودکان استثنایی و گروه‌های تألیف کتاب‌های درسی می‌باشد، شایسته است از تلاش و مساعی این عزیزان و همکاران سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت متبوع که در مراحل چاپ و آماده‌سازی ما را یاری داده‌اند، تقدیر و تشکر نمایم.

در اینجا از همه همکاران و صاحب‌نظران درخواست می‌نمایم، تا نظرات و پیشنهادهای خود را در خصوص این محتوا به این سازمان منعکس نمایند.

دکتر مجید قدمی

معاون وزیر و رییس سازمان

آموزش و پرورش استثنایی کشور

خدا زیباست و زیبایی را دوست دارد.

سخنی با همکاران گرامی؛

هنر پدیده‌ای جهانی است که در همه‌ی ابعاد زندگی وجود داشته است و همه‌ی انسان‌ها در حیات آن شرکت داشته‌اند. هنر هر جامعه‌ای نشانگر تمدن آن جامعه است. در جهان امروز به ویژه در قرن حاضر، درس هنر در میان عناوین موضوعات درسی دانش‌آموزان جایگاه ویژه‌ای یافته است. سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور، که مهم‌ترین هدف آن برنامه ریزی برای تعلیم و تربیت دانش‌آموزان استثنایی است، با توجه به آگاهی از اهمیت و جایگاه درس هنر برای بالا بردن سطح شناخت و تقویت خلاقیت و بروز توانایی‌های «دانش‌آموزان با نیازهای ویژه» بر آن شده است تا کتاب آموزش هنر را که توسط کارشناسان و متخصصان تهیه گردیده، در اختیار آنان قرار دهد. برای آموزش مناسب کتاب حاضر، توجه شما را به ویژگی‌های ساختاری آن جلب می‌کنیم:

ساختار کتاب

۱- تعداد دروس براساس سرفصل‌های اساسی درس هنر تنظیم شده است. این سرفصل‌ها عبارت‌اند از: نقاشی، طراحی - مبانی، کاردستی (کلاژ، کاغذ و تا، کاغذ و برش، حجم سازی)، چاپ، نمایش.

۲- رویکرد اصلی کتاب که توسعه‌ی مهارت‌های حسی - حرکتی است، با انجام تمرین‌های «آموزش گام به گام»، در هر مبحث درسی مورد توجه قرار گرفته است. این موضوع از یک سو به تربیت هنری و بالارفتن ذوق و خلاقیت هنری دانش‌آموزان می‌انجامد و از سوی دیگر زمینه را برای ایجاد توانایی‌های گوناگون حرفه‌ای فراهم می‌کند.

۳- آموزش مفاهیم هنری با توجه به زمینه‌ی روان‌شناختی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه تدوین شده و سعی گردیده است عناوین و متن دروس، ساده و در حد توان و دانش آنان باشد و از به‌کارگیری عبارات ثقیل و دور از ذهن خودداری شده است.

۴- معلم می‌تواند با توجه به تفاوت شرایط اجتماعی، فرهنگی و جغرافیایی دانش‌آموزان، تمرین‌های مناسبی را برای آن درس، مشابه با تمرین‌های ارائه شده، طراحی و اجرا کند.

روش‌های تدریس

طراحی آموزشی برای درس هنر باید به گونه‌ای باشد که در کلاس فضایی آرام، آزاد و با نشاط بیافریند تا بستر مناسبی برای بروز استعدادها، خلاقیت‌ها و همچنین ارضای نیازهای دانش‌آموزان

به زیباشناسی و آفرینش هنری را فراهم آورد.

در فرآیند فعالیت‌های یاددهی-یادگیری می‌توان از همه‌ی روش‌های تدریس که اساس آن‌ها فعالیت و مشارکت دانش‌آموز است، استفاده کرد و علاوه بر مشارکت دانش‌آموز در فرآیند تجربه‌های یادگیری، زمینه‌ی بروز خلاقیت او را نیز فراهم نمود. تلفیق رشته‌های هنری نیز در هر جا که میسر است، باید انجام شود.

نکات قابل توجه در فرآیند یاددهی - یادگیری

- بیش‌تر وسایلی که در متن درس‌ها پیش‌بینی شده، در دسترس (و یا دور ریختنی) است و به راحتی تهیه می‌شود.

- بهتر است در پایان هر جلسه، فهرست وسایل مورد نیاز جلسه‌ی بعد را به اطلاع دانش‌آموزان برسانید.

- برای ایجاد اعتماد به نفس، دانش‌آموزان را عادت دهید به طور مستقل کارکنند. البته در مواردی که لازم می‌دانید، برای گسترش روحیه‌ی همکاری، انجام برخی فعالیت‌ها به صورت گروهی توصیه می‌شود.

- در ابتدای شروع هر فعالیت، اقدامات لازم جهت مشاهده‌ی محیط اطراف یا نمونه کارهای عملی را فراهم کنید.

- دانش‌آموزان را تشویق کنید بعضی از فعالیت‌ها را به صورت گروهی در کلاس اجرا کنند.

- لازم است بر فعالیت‌های دانش‌آموزان دقت و نظارت کامل داشته باشید و آن‌ها را راهنمایی کنید تا از وسایل و ابزار خود به خوبی نگه‌داری کنند.

- در انتهای هر چند درس می‌توانید نمایشگاهی از آثار دانش‌آموزان تشکیل دهید.

- دانش‌آموزان را تشویق کنید که تا در حد خود از قدرت تخیل و تفکرشان استفاده کنند و در هنگام کار، به آن‌ها آزادی عمل بدهید تا مطابق با سلیقه و نظر خود فعالیت کنند. هم‌چنین از تحمیل نظرات خود پرهیز کنید تا آنان از ساخت نمونه‌های کلیشه‌ای بپرهیزند.

- دانش‌آموزان علاقه‌مند به انجام فعالیت‌ی ویژه می‌توانند با نظارت والدین خود، آن را با طرح جدیدی در ساعات اوقات فراغت تکرار کنند.

ارزش‌یابی

کتاب حاضر شامل بیست و شش درس می‌باشد و همکاران گرامی می‌توانند بر اساس علایق و توانمندی دانش‌آموزان، بیست عنوان درس را آموزش داده و در ارزش‌یابی مورد لحاظ قرار دهند. طی فرایند ارزش‌یابی، فعالیت‌های فردی و گروهی دانش‌آموز و نتیجه‌ی این فعالیت‌ها که محصول هنری اوست، با مشارکت آموزگار، خود دانش‌آموز و هم کلاس‌های او مورد سنجش و قضاوت قرار می‌گیرد.

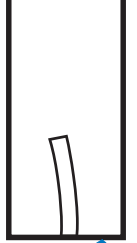
فهرست

طراحی، مبانی (۱) / ترکیب بندی سطح های ساده (مربع - مثلث - دایره) ۱۰		۱
کاردستی (۱) / ساخت پاکت با قفل گل شبدر..... ۱۲		۲
چاپ (۱) / چاپ برگ با مسواک..... ۱۴		۳
طراحی، مبانی (۲) / ترکیب دو سطح (مربع - دایره)..... ۱۸		۴
نمایش (۱) / اجرای بدون کلام (۱)..... ۲۲		۵
کاردستی (۲) / ساخت تابلوی موزائیک..... ۲۴		۶
طراحی، مبانی (۳) / ترکیب دو سطح (مربع - مثلث) ۲۶		۷
چاپ (۲) / چاپ با اسکاچ ظرف شویی..... ۳۰		۸
کاردستی (۳) / ساخت تابلوی چهارفصل با روش موزائیک (الف) ۳۴		۹
نمایش (۲) / اجرای بدون کلام (۲)..... ۳۸		۱۰
طراحی، مبانی (۴) / ترکیب دو سطح (مثلث - دایره)..... ۴۰		۱۱
کاردستی (۴) / ساخت تابلوی چهارفصل با روش موزائیک (ب) ۴۴		۱۲
چاپ (۳) / چاپ روی پارچه (الف) - ابر و باد..... ۴۸		۱۳

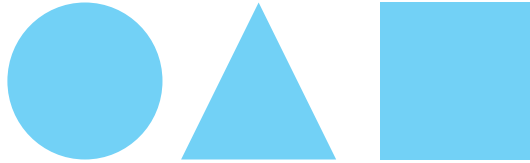

طراحی، مبانی (۵) // ترکیب سه سطح (مربع - مثلث - دایره).....	۵۰		۱۴
کاردستی (۵) // تزئین گلدان با خمیر چسب چوب - (الف).....	۵۴		۱۵
چاپ (۴) // چاپ روی پارچه (ب) - رومیزی آشپزخانه.....	۵۶		۱۶
نقاشی (۱) // نقاشی با سه سطح (مربع - مثلث - دایره).....	۶۰		۱۷
چاپ (۵) // روش خراش دادن (الف) - ساخت تابلو.....	۶۲		۱۸
نمایش (۳) // اجرای بدون کلام (۳).....	۶۴		۱۹
نقاشی (۲) // آشنایی با نقوش سنتی ایرانی - اسلامی.....	۶۶		۲۰
کاردستی (۶) // تزئین گلدان با خمیر چسب چوب - (ب).....	۶۸		۲۱
نمایش (۴) // اجرای بدون کلام (۴).....	۷۰		۲۲
کاردستی (۷) // ساخت جامدادی.....	۷۲		۲۳
چاپ (۶) // روش خراش دادن (ب) - ساخت تابلو.....	۷۴		۲۴
کاردستی (۸) // حجم‌سازی با روش فته‌ای - ساخت گلدان.....	۷۶		۲۵
نقاشی (۳) // نقاشی با تکنیک آزاد.....	۸۰		۲۶

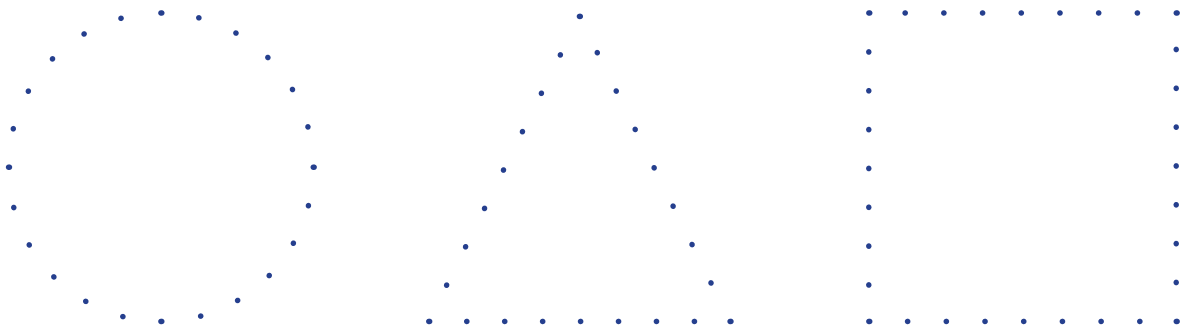
آشنایی با سطح های ساده (مربع - مثلث - دایره)

وسایل و مواد مورد نیاز :

- مقوای سیاه
- خط کش
- چسب مایع
- قیچی
- مداد نرم
- پاک کن
- کاغذ سفید A₄

نقطه های زیر را با مداد نرم به هم وصل کنید.

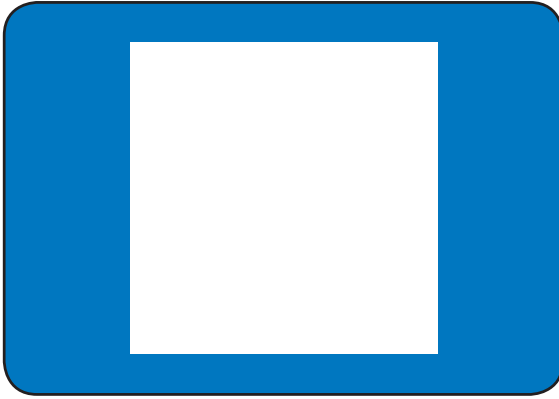

به شکل های بالا « سطح » می گوئیم.

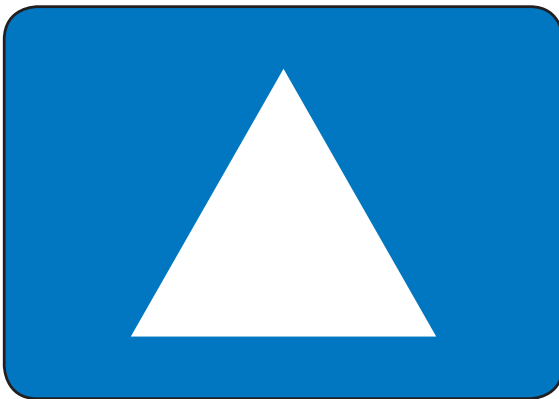
«از ترکیب یا تغییر شکل های مربع، مثلث و دایره، شکل های هندسی دیگری ایجاد می شود»

گام به گام انجام دهید :

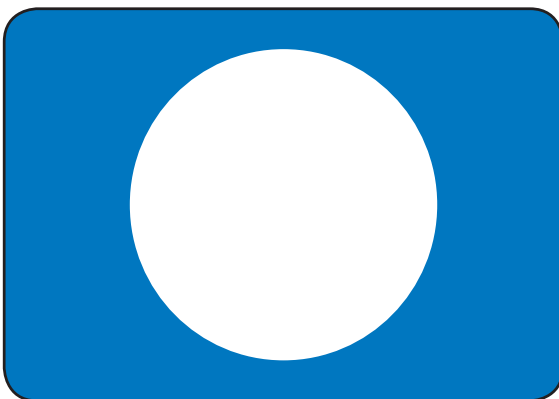
۱- سه برگ کاغذ A_۴ بردارید و در هر یک از آن ها کادری با ابعاد ۱۵ × ۱۵ سانتی متر رسم کنید.

۲- در کاغذ اول، یک مربع مقوایی، متناسب با اندازه‌ی کادر، ببرید و بچسبانید.

۳- در کاغذ دوم، یک مثلث مقوایی، متناسب با اندازه‌ی کادر، ببرید و بچسبانید.

۴- در کاغذ سوم، یک دایره‌ی مقوایی، متناسب با اندازه‌ی کادر، ببرید و بچسبانید.

ساخت پاکت با قفل گل شبدر

وسایل و مواد مورد نیاز :

- کاغذ رنگی
- کاغذ کاربن
- مداد
- قیچی
- طرح مورد نظر

گام به گام انجام دهید :

- ۱- طرح مورد نظر را با کاغذ کاربن بر روی کاغذ رنگی خود منتقل کنید.

- ۳- از روی خطوط نقطه چین، کاغذ خود را به طرف داخل تا بزنید.

- ۲- با قیچی، خطوط طرح را به دقت ببرید.

۵- سپس شماره‌ی ۳ زیر شماره‌ی ۲ قرار می‌گیرد

۴- دقت کنید، ترتیب داخل هم قرار دادن گل برگ‌ها از روی شماره، چنین است: ابتدا شماره‌های ۱ و ۲ داخل هم قرار می‌گیرند.

۷- با داخل هم قرار دادن لبه‌های پاکت به دست آمده، گل شبدر زیبایی به وجود می‌آید که قفل پاکت شما هم هست.

۶- و شماره‌ی ۴ زیر شماره‌ی ۳.

چاپ برگ با مسواک (رنگ افشانی)

وسایل و مواد مورد نیاز :

- مقوّا در اندازه دلخواه (حداقل سایز A₄)
- رنگ‌های گواش (۳ رنگ)
- برگ‌های طبیعی در شکل و اندازه‌ی متفاوت
- مسواک
- روزنامه

گام به گام انجام دهید :

۱- سطح میز را با روزنامه بپوشانید.

۲- مقوای خود را روی میز قرار دهید.

۳- برگ‌ها را با ترکیبی که دوست دارید، بر روی مقوّا بچینید.

۴- سه یا چهار رنگ گواش را به دلخواه بردارید و هریک را جداگانه با کمی آب رقیق کنید.

۵- مسواک را به اولین رنگ انتخابی خود آغشته کنید و آن را با فاصله‌ی ۱۵ تا ۲۰ سانتی متر، نگه دارید. سپس با یک تکه مقوای ضخیم و یا خط کش روی مسواک بکشید (از کاغذ به طرف خودتان)؛ به این ترتیب ذرات رنگ به صورت ریز و درشت بر سطح مقوّا پاشیده می‌شود.

۶- پس از اولین رنگ افشانی، رنگ بعدی خود را انتخاب کنید .

۷- مسواک را با آب بشویید تا تمیز شود. سپس با دومین رنگ انتخابی خود بخش دیگر از تابلو را رنگ افشانی کنید.

۸- باقی مانده‌ی فضای مقوّا را نیز با رنگ سوم رنگ افشانی کنید.

۱۰- خواهید دید که شکل برگ‌ها به زیبایی بر روی مقوا نقش بسته است.

۹- بسیار با دقت و آهسته، برگ‌ها را از روی مقوا بردارید.

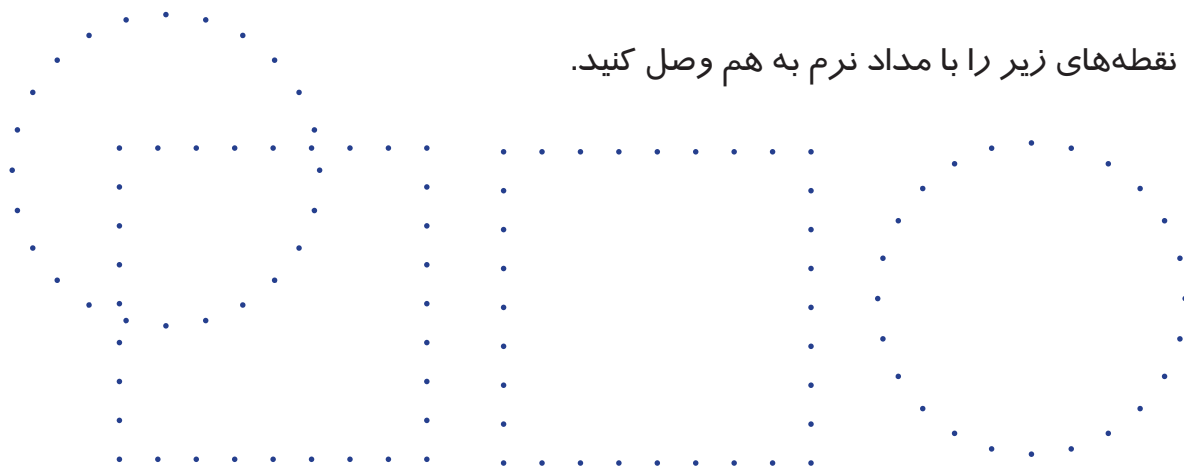

ترکیب دوسطح (مربع - دایره)

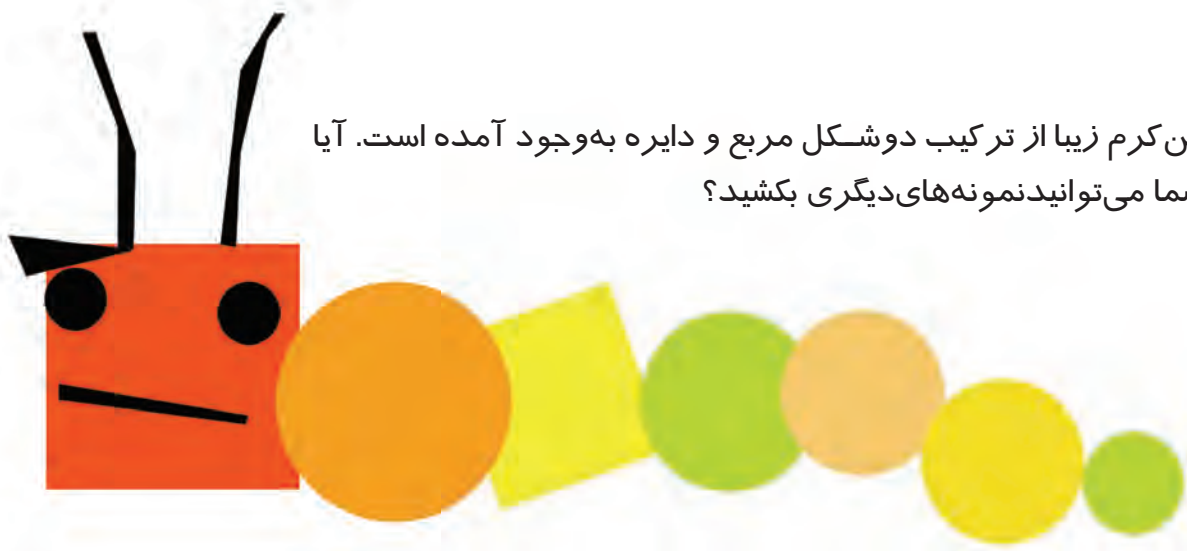
وسایل و مواد مورد نیاز:

- مدادهای رنگی یا رنگ‌های گواش
- قلم موی نرم
- خط‌کش
- مداد نرم
- کاغذ سفید A4
- پاک‌کن

نقطه‌های زیر را با مداد نرم به هم وصل کنید.

این کرم زیبا از ترکیب دو شکل مربع و دایره به وجود آمده است. آیا شما می‌توانید نمونه‌های دیگری بکشید؟

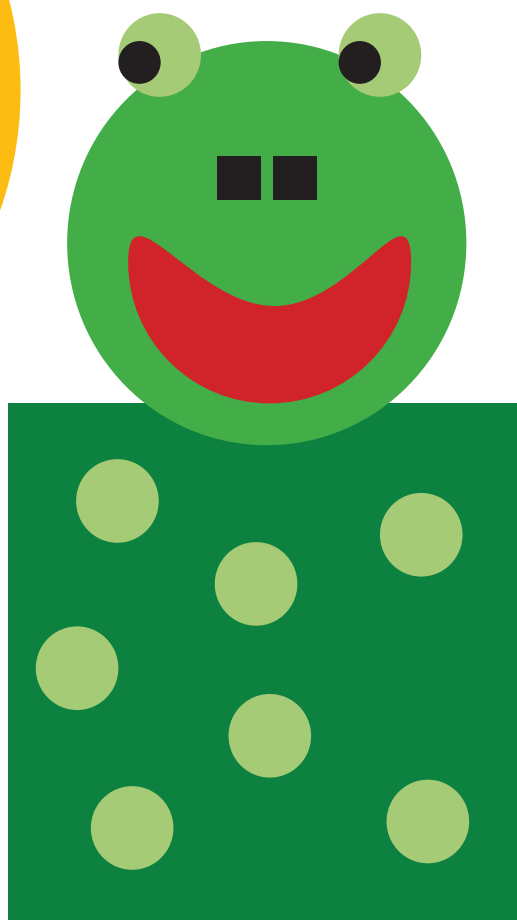
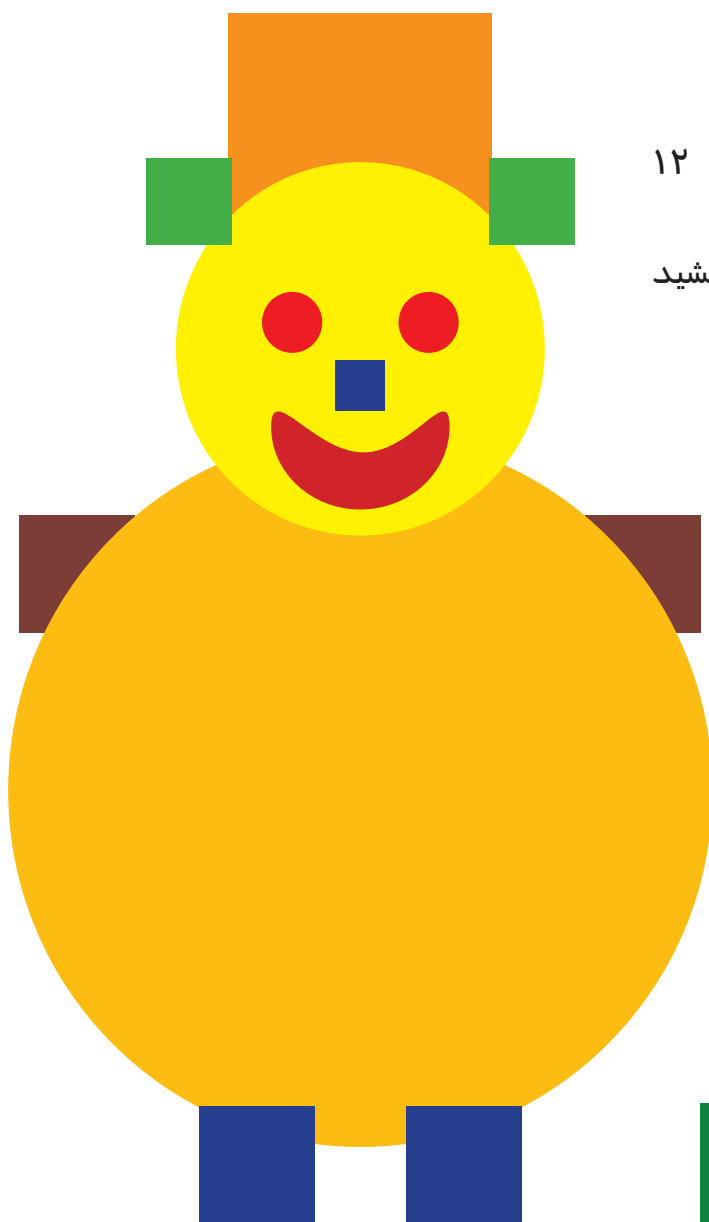

گام به گام انجام دهید:

۱- حالا دو کاغذ A_۴ بردارید.

۲- در آن ها کادری با ابعاد ۱۷ × ۱۲ سانتی متر رسم کنید.

۳- با مربع و دایره ، شکل های ساده بکشید و رنگ کنید.

به نمونه‌های زیر توجه کنید.

اجرای بدون کلام (۱)

قصه‌ی کوتاه نمایشی زیر را بخوانید. سپس آن را بدون کلام اجرا کنید.

با باز کردن چشم‌هایتان از خواب بیدار می‌شوید
به بدن خود کش و قوس می‌دهید
از رختخواب بلند می‌شوید
با چند حرکت، نرمش کوتاهی انجام می‌دهید

گام به گام انجام دهید :

- ۱- به دو گروه تقسیم شوید.
- ۲- هر دو نفر روبه‌روی هم بایستید.
- ۳- نفر اول حرکات را انجام دهد و نفر دوم با فاصله‌ی زمانی کوتاه، مثل یک آینه، حرکات او را تکرار کند.
- ۴- این حرکت و حرکات بعدی را چندین بار تمرین کنید.
- ۵- نفر اول و دوم حرکات را هم‌زمان انجام دهند.
- ۶- نفر اول حرکات را با سرعت خیلی تند انجام دهد و نفر دوم حرکات او را بسیار کند تکرار کند.
- ۷- نفر اول حرکات را با سرعت کند انجام دهد و نفر دوم حرکات او را با سرعت تند تکرار کند.

به حرکات تکراری بالا « آینه بازی » هم می‌گویند.

ساخت تابلوی موزائیک

وسایل و مواد مورد نیاز :

- شیشه‌های شکسته و خردشده در رنگ‌های متفاوت*
- فیبر یا تخته‌ی ۳ لایه‌ی در اندازه‌ی A_۴ یا بزرگ‌تر
- چسب مایع
- مداد سیاه
- کاغذ کاربن
- طرح ماهی و جلبک

گام به گام انجام دهید :

- ۱- طرح مورد نظر را با کاغذ کاربن به روی فیبر منتقل کنید.

۲- با شیشه خردشده‌های آبی و بی‌رنگ، زمینه‌ی تابلوی خود را بپوشانید. به این ترتیب که هر قطعه شیشه را به چسب آغشته کنید و از یک گوشه‌ی تابلو شروع به چسباندن کنید و این کار را تا زمانی که تمام فضای زمینه پوشیده شود، ادامه دهید.

* برای تهیه‌ی خردشده شیشه‌های رنگی می‌توانید از ظروفی مانند بشقاب، لیوان، گلدان و... استفاده کنید که در منزل لب پُر و یا ناقص شده‌اند با حضور مربی، ظرف را لای یک پارچه‌ی ضخیم بگذارید و با چکش، آن را به قطعات کوچک و ریز تبدیل کنید. توصیه می‌شود از شیشه‌هایی که پس از شکستن حالت کریستالی پیدا می‌کند و نوک تیز نمی‌شود استفاده گردد.

۳- از شیشه خرده‌های سبز روشن و یا تیره استفاده کنید و تمام قسمت‌های مربوط به جلبک‌ها را پوشانید.

۵- برای چشم ماهی می‌توانید از شیشه خرده‌های تیره رنگ و یا حتی مهره‌های سیاه رنگ استفاده کنید.

۴- از شیشه خرده‌های قرمز، نارنجی و یا زرد نیز برای پوشاندن سطح بدن ماهی‌ها استفاده کنید.

۶- پس از اتمام کار، به قدر کافی فرصت دهید تا تابلوی شما خشک شود.

۷- در پایان، اگر برخی از قطعات شیشه به خوبی نچسبیده می‌توانید مجدداً چسب بزنید و آن را محکم کنید.

ترکیب دو سطح (مربع - مثلث)

وسایل و مواد مورد نیاز:

- مدادهای رنگی یا رنگهای گواش
- قلم موی نرم
- خط کش
- مداد نرم
- کاغذ سفید A₄
- پاک کن

نقطه‌های زیر را با مداد نرم به هم وصل کنید.

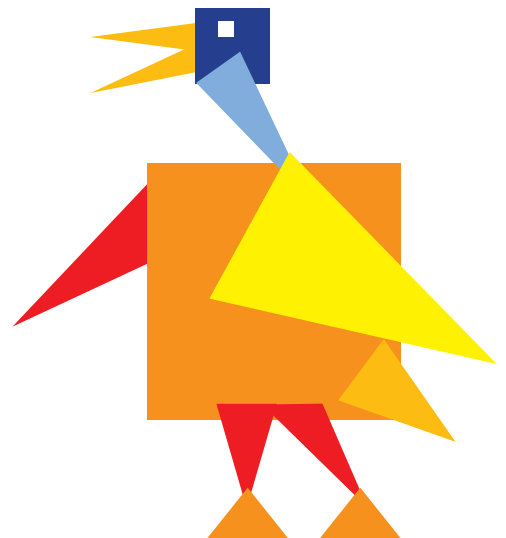
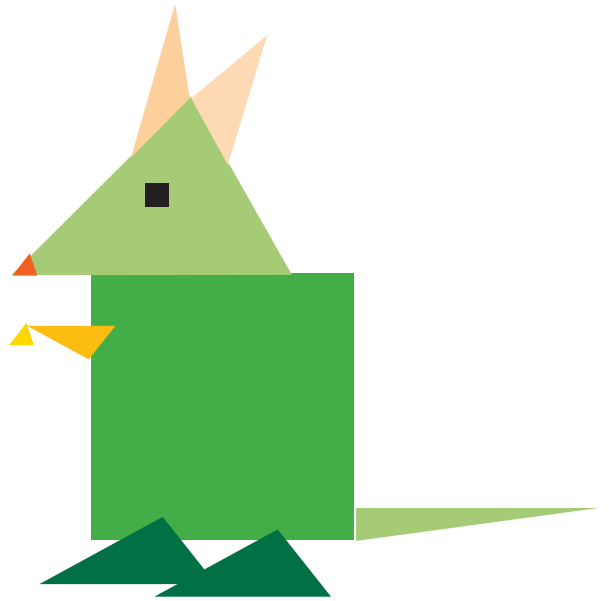
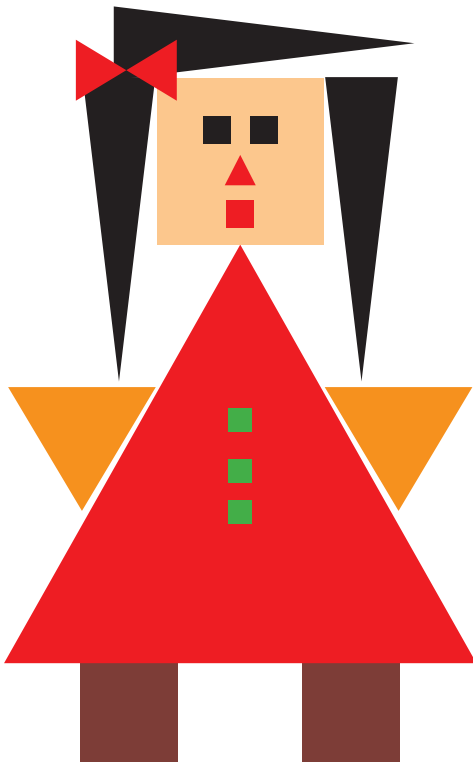

- این خانه از ترکیب دو سطح مربع و مثلث ساخته شده است. آیا شما می‌توانید نمونه‌های دیگری بکشید؟

گام به گام انجام دهید:

- ۱- حالا دو کاغذ A_4 بردارید.
- ۲- در آن ها کادری با ابعاد 17×12 سانتی متر رسم کنید.
- ۳- با مربع و مثلث ، شکل های ساده بکشید و رنگ کنید.

به نمونه‌های زیر توجه کنید.

VIDA BUILDING

داروخانه

چاپ با اسکاچ ظرف شویی

وسایل و مواد مورد نیاز :

- مقوّا در اندازهی دلخواه (حداقل به اندازهی A₄)
- رنگ‌های گواش
- رنگ‌های گواش طلایی و نقره‌ای
- قلم موی آب رنگ
- پالت تخم مرغی
- مسواک
- اسکاچ ظرف شویی
- قیچی
- چسب
- چند قطعه یونولیت

گام به گام انجام دهید :

- ۱- سطح میز را با روزنامه بپوشانید.
- ۲- مقوای خود را روی میز قرار دهید.

۳- با مداد روی لبه‌ی یک روزنامه، مطابق تصویر، شکل موج بکشید و سپس آن را با قیچی ببرید.

۴- با روزنامه $\frac{2}{3}$ بالای مقوا را بپوشانید.

۵- $\frac{1}{3}$ باقی مانده پایین را با روشی که توضیح می‌دهیم، رنگ‌افشانی کنید.

روش رنگ افشانی

مسواک را به رنگ آبی پُررنگ آغشته کنید و آن را با فاصله‌ی ۱۵ سانتی‌متر، بالای کاغذنگه دارید. سپس با وسیله‌ای مانند خط‌کش بر روی آن بکشید (از سمت کاغذ به طرف خودمان)؛ به این ترتیب ذرات رنگ به صورت نقاطی ریز و درشت بر روی کاغذ پاشیده می‌شود.

۶- حالا روزنامه را بالاتر ببرید و تنها $\frac{1}{3}$ بالایی را بپوشانید. قسمت بعدی مقوا را نیز با رنگ آبی روشن رنگ افشانی کنید.

۸- اسکاچ ظرفشویی را در چند اندازه به شکل ماهی برش دهید و بر روی یونولیت بچسبانید.

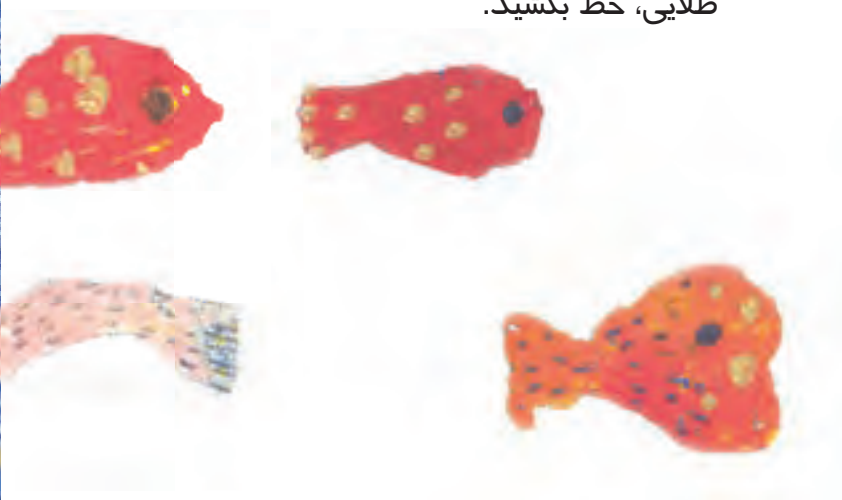
۷- آخرین قسمت مقوّا را نیز می‌توانید با رنگ زردگواش، رنگ افشانی کنید.

۱۰- برای زیباتر شدن کار خود، می‌توانید حاشیه‌ی آن و فاصله‌ی میان قسمت‌های رنگ افشانی‌شده را با قلم مو و گواش طلایی، خط بکشید.

۹- برش‌های اسکاچ را به رنگ‌های تند و متضاد، چون قرمز و نارنجی، آغشته کنید و بر روی زمینه‌ی تابلوی خود چاپ بزنید.

تهیه‌ی کاغذهای رنگی چهار فصل

وسایل و مواد مورد نیاز:

- رنگ‌های گواش
- ۸ برگ مقوای کلاسه به اندازه‌ی A_۴
- روزنامه

گام به گام انجام دهید:

۱- ابتدا به کمک مربی خود رنگ‌های مخصوص هر فصل را نام ببرید.

رنگ‌های بهار

رنگ‌های تابستان

رنگ‌های پاییز

رنگ‌های زمستان

شما می‌توانید با رنگ‌های هر فصل یک تابلوی زیبا بسازید.

۳- رنگ‌های قالب فصل بهار را از جعبه‌ی گواش خود انتخاب کنید.

۲- روی میز را با روزنامه بپوشانید و یکی از مقوای رسم را روی آن قرار دهید.

۵- دقت کنید رنگ‌های ریخته شده حدود ۳ سانتی متر از کناره‌های کاغذ فاصله داشته باشد.

۴- با قاشق چایخوری، یکی یکی، از رنگ‌های گواش بردارید و با فاصله، روی مقوا بریزید.

۶- بلافاصله یک برگ مقوای رسم دیگر را روی رنگ‌ها قرار دهید و با دست ، دو مقوای زیر و رو را کمی حرکت دهید؛ به طوری که رنگ‌های بین آن‌ها در هم برود و شکل بگیرد.

۷- دو برگ مقوای را به سرعت از هم جدا کنید و در محلی مناسب قرار دهید تا خشک شوند. **تذکر:** توجه کنید که مراحل ۴ تا ۷ را باید با سرعت انجام دهید؛ در غیر این صورت ، دو مقوای زیر و رو به هم می‌چسبند و جدا کردن آن‌ها از هم مشکل می‌شود.

اجرای بدون کلام (۲)

گام به گام انجام دهید :

- ۱- گروه های ۳ تا ۵ نفره تشکیل دهید.
- ۲- از هر گروه یک نفر، بخشی از اتفاقات عادی زندگی را به مدت کوتاه نمایش دهد.

مثال : بیرون آمدن از خانه و پیاده رفتن تا مدرسه.

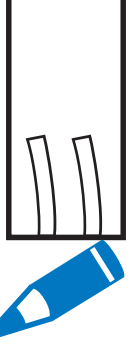
- ۳- یکی دیگر از اعضای هر گروه ، باید اجرای نفر اول را کاملاً تکرار کند.

- ۴- بقیه‌ی افراد گروه باید تفاوت‌های بازی این دو نفر را پیدا کنند.

- ۵- اجرای بالا باید آن قدر تکرار شود تا تفاوت‌های بازی آن دو نفر به حداقل برسد.

- ۶- مراحل ۳ تا ۵ را بقیه‌ی افراد هر گروه به صورت دو تایی تکرار کنند.

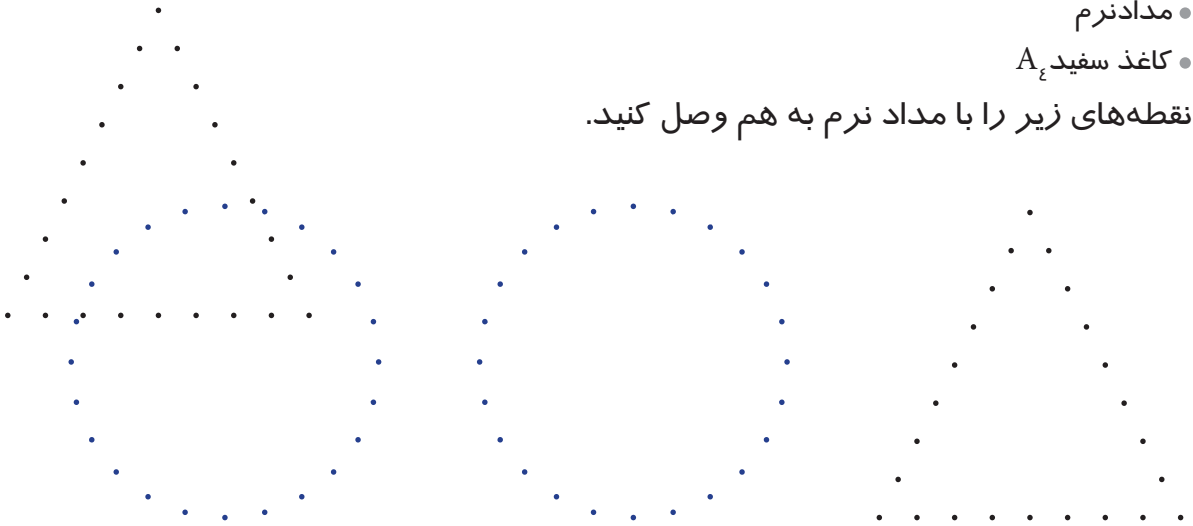

ترکیب دو سطح (مثلث و دایره)

وسایل و مواد مورد نیاز:

- مدادهای رنگی یا رنگهای گواش
- قلم موی نرم
- خط کش
- پاک کن
- مداد نرم
- کاغذ سفید A₄

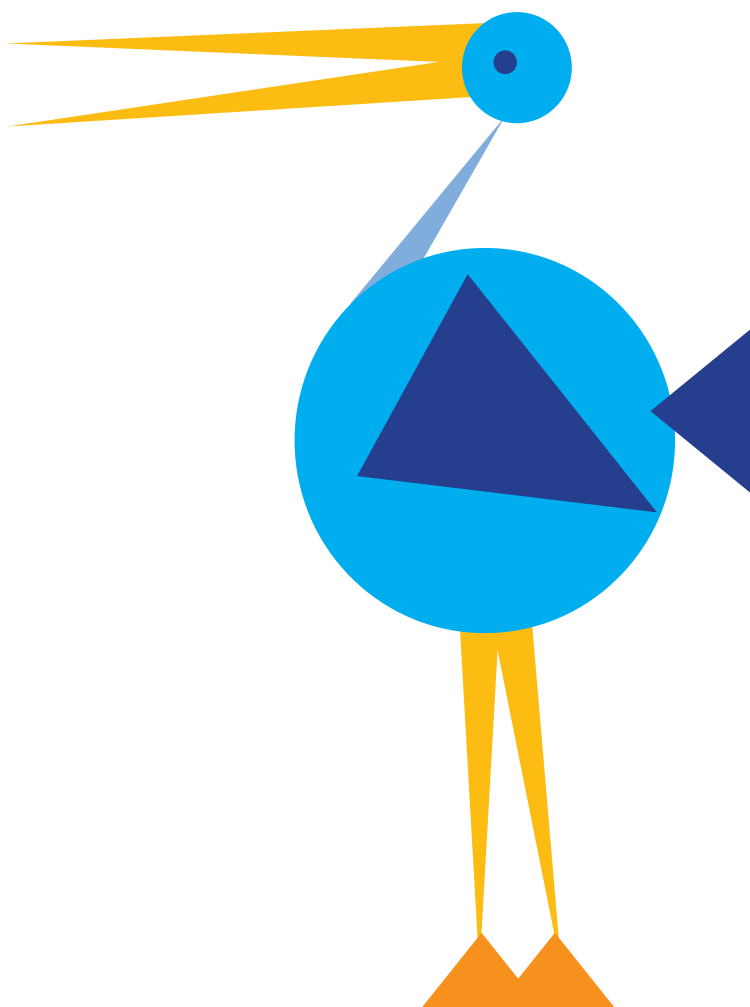
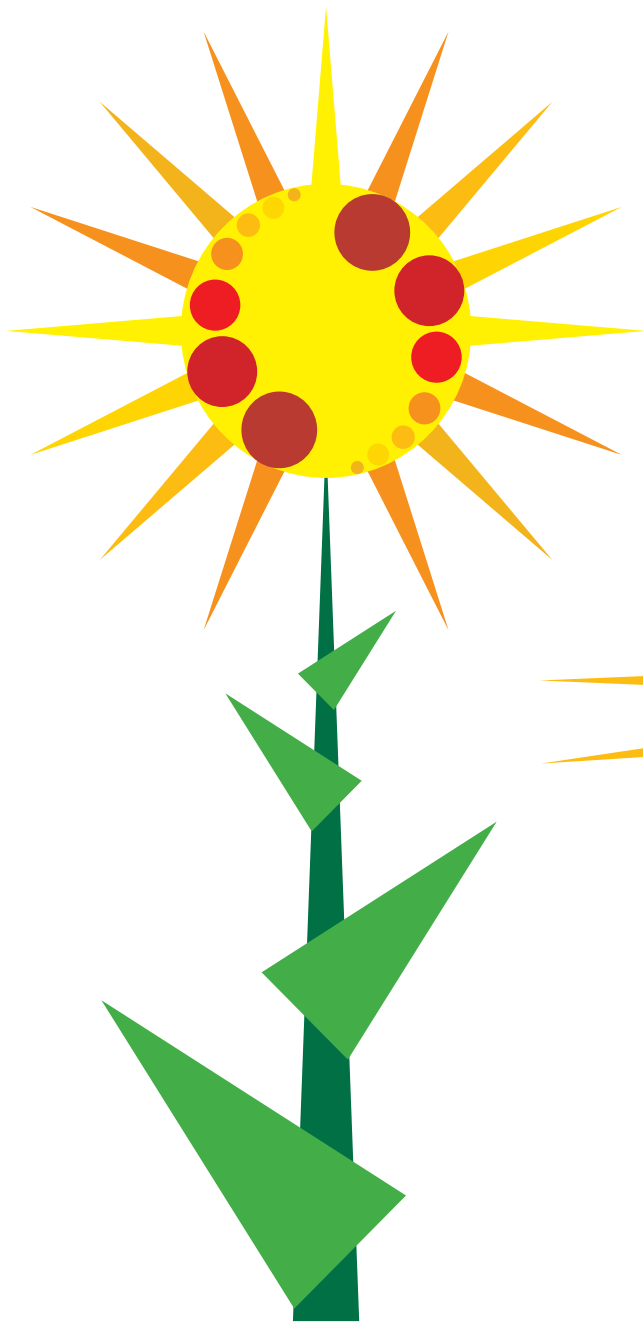
نقطه‌های زیر را با مداد نرم به هم وصل کنید.

- صورت این خرس از ترکیب دو سطح مثلث و دایره ساخته شده است. آیا شما می‌توانید نمونه‌های دیگری بکشید؟

گام به گام انجام دهید:

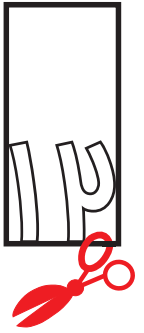
- ۱- حالا دو کاغذ A_۴ بردارید.
- ۲- در آن‌ها کادری به ابعاد ۱۷ × ۱۲ سانتی متر رسم کنید.
- ۳- با مثلث و دایره، درون کادرها شکل‌های ساده بکشید و رنگ کنید.

به نمونه‌های زیر توجه کنید.

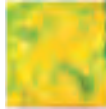

مشبک کردن کاغذها،

برش و چسباندن

وسایل و مواد مورد نیاز :

- مقوای ساده (فابریانو یا اشتنباخ) به رنگ سفید
- خطکش
- مداد
- قیچی
- چسب
- مقوای آماده شده در درس نهم

گام به گام انجام دهید :

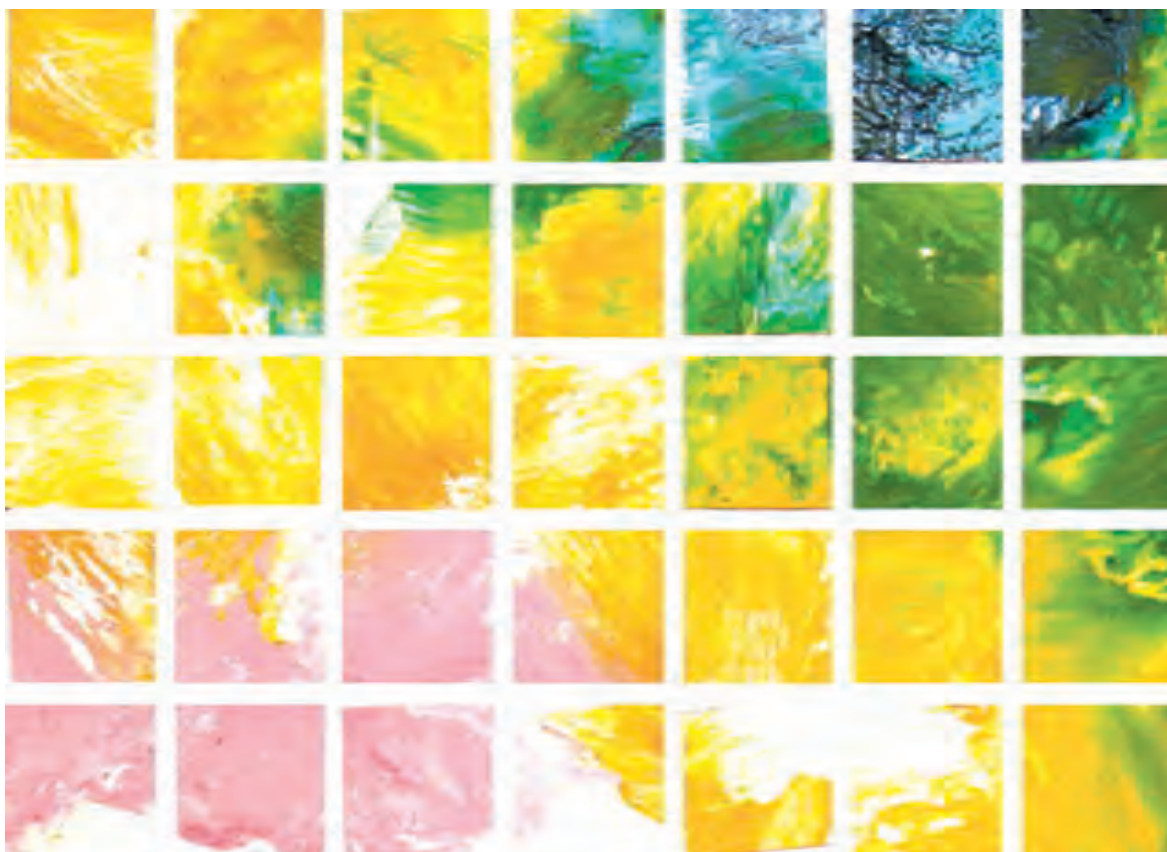
- ۱- به کمک مربی خود، پشت مقوای رنگ شده را با خطکش و مداد، شطرنجی کنید (مربع های 2×2 سانتی متر).
- ۲- همه ی خطوط کشیده شده را به دقت، با قیچی ببرید. حالا تعداد زیادی مربع های بریده شده دارید.

۳- مقوای خود را روی میز قرار دهید و با خط کش، داخل آن یک کادر ۱۵×۲۰ سانتی متری بکشید.

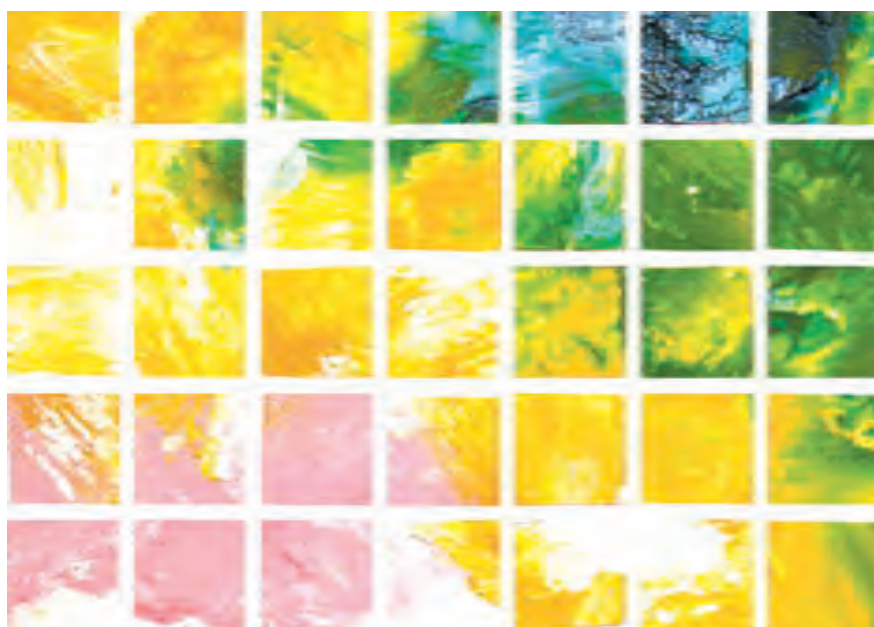
۴- مربع های رنگی خود را به ترتیب، از بالای کادر شروع به چسباندن کنید. بین مربع ها به اندازه ی ضخامت یک خلال دندان فاصله بگذارید. (مطابق تصویر این کار را ردیف به ردیف تا آخر ادامه دهید.)

حالا تصویری دارید که مانند فصل بهار است . با این روش می توانید تابلوهای سه فصل دیگر را نیز درست کنید.

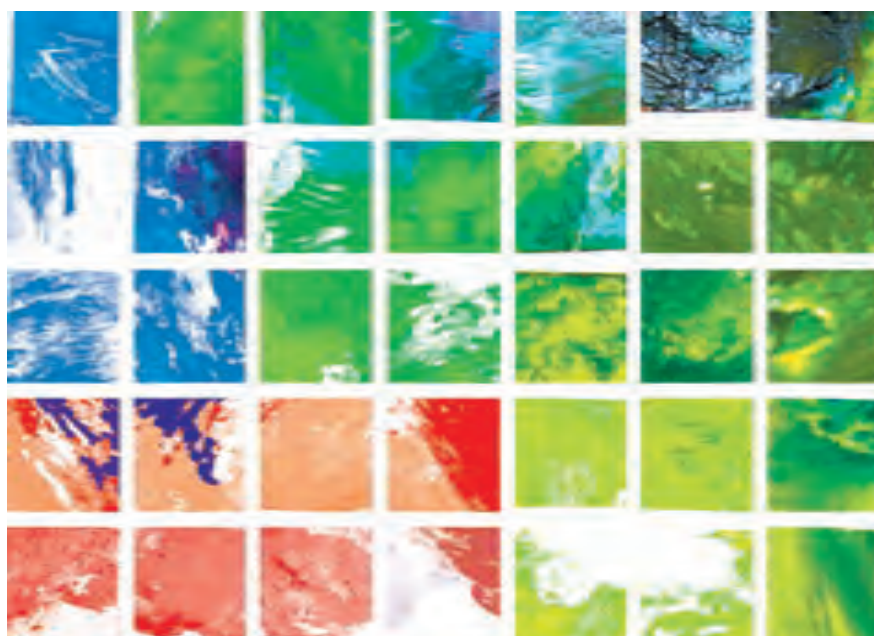

رنگ‌های پیشنهادی برای تهیه‌ی تابلوی موزائیک فصل‌ها

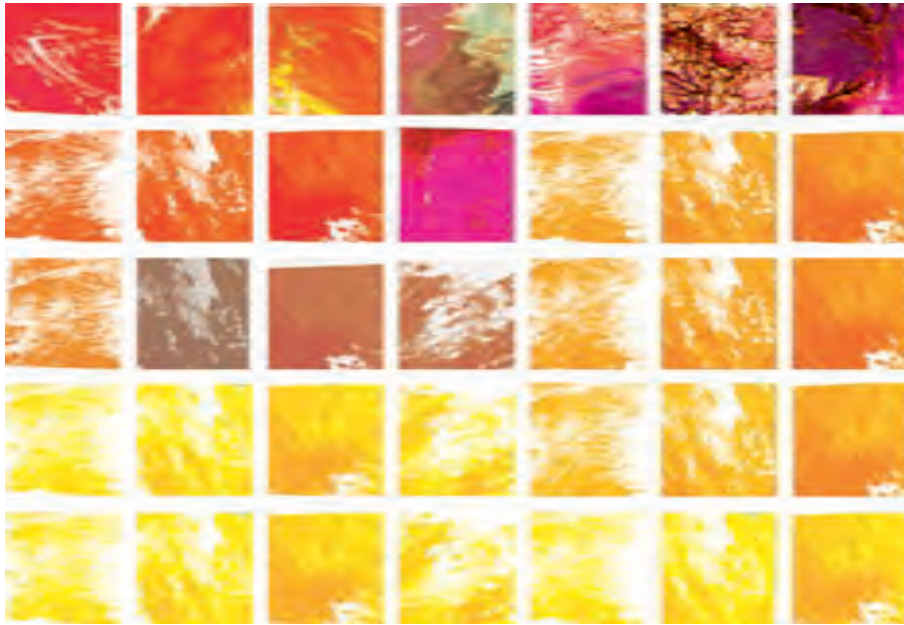
بهار ← سبز روشن - کمی زرد - کمی سبز تیره - سفید - کمی صورتی
 تابستان ← سبز تیره - کمی سبز روشن - کمی آبی - قرمز
 پاییز ← زرد - نارنجی - قهوه‌ای - کمی قرمز
 زمستان ← آبی - سفید - قهوه‌ای

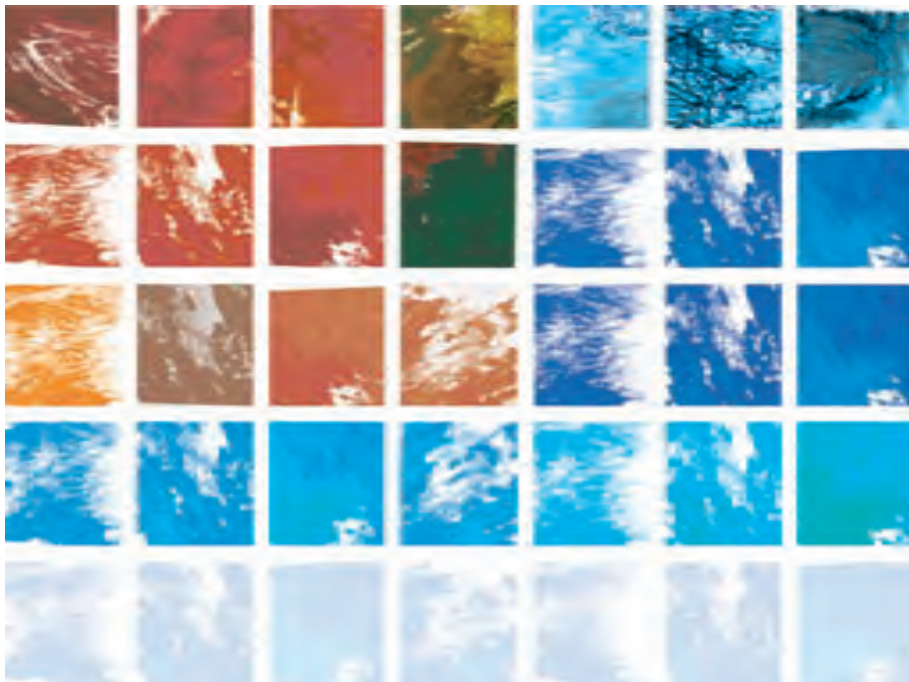
بهار ←

تابستان ←

پائیز ←

زمستان ←

چاپ روی پارچه ابروباد

وسایل و مواد مورد نیاز :

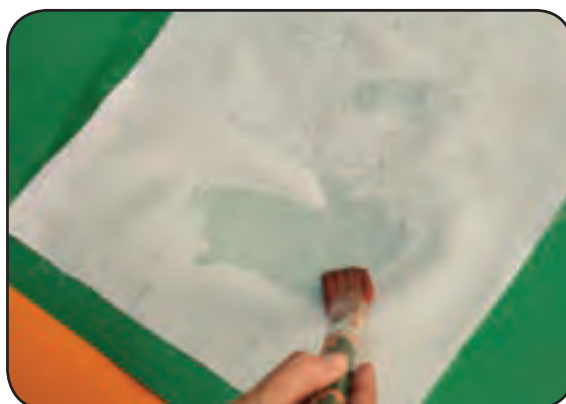
- رنگ‌های اکریلیک
- پارچه ساده * ۴۰ × ۴۰ (بهتر است پارچه کاملاً از جنس نخ نباشد)
- پالت تخم مرغی
- قلم موی آبرنگ (بزرگ و سرتخت)
- نمک درشت
- روزنامه

گام به گام انجام دهید :

۱- روی میز را با روزنامه بپوشانید.
پارچه‌ی مورد نظر را روی میز پهن کنید.

۲- رنگ اکریلیک دلخواه خود را به میزان کافی در پالت بگذارید و آن را با چند قطره آب رقیق کنید.

۴- سپس با استفاده از قلم مو، تمام سطح پارچه را با رنگ اکریلیک بپوشانید (سعی کنید این مرحله را با سرعت انجام دهید).

۳- حالا سطح پارچه را به طور یکنواخت، کمی با آب مرطوب کنید.

* پارچه‌های پیشنهادی: تترون ، فلامنت ، ساتن .

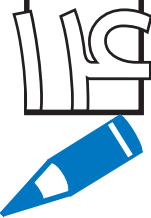
۶- پارچه را بلند کنید و نمک‌های سطح آن را تکان دهید؛ بدین ترتیب پارچه‌ی رنگ آمیزی شده‌ای دارید که جذب رنگ در نمک‌ها، نقش‌های زیبایی روی آن به وجود آورده است.

۵- حالا نمک درشت را به صورت نامنظم بر سطح پارچه بپاشید و صبر کنید تا دانه‌های نمک‌ها رنگ‌های اضافی را به خود جذب کند و رنگ سطح پارچه تقریباً خشک شود.

۷- این روش برای تهیه‌ی رومیزی‌های کوچک، کوسن و سرویس‌های آشپزخانه مناسب است.

شما از این روش برای تهیه‌ی چه وسایلی استفاده می‌کنید ؟

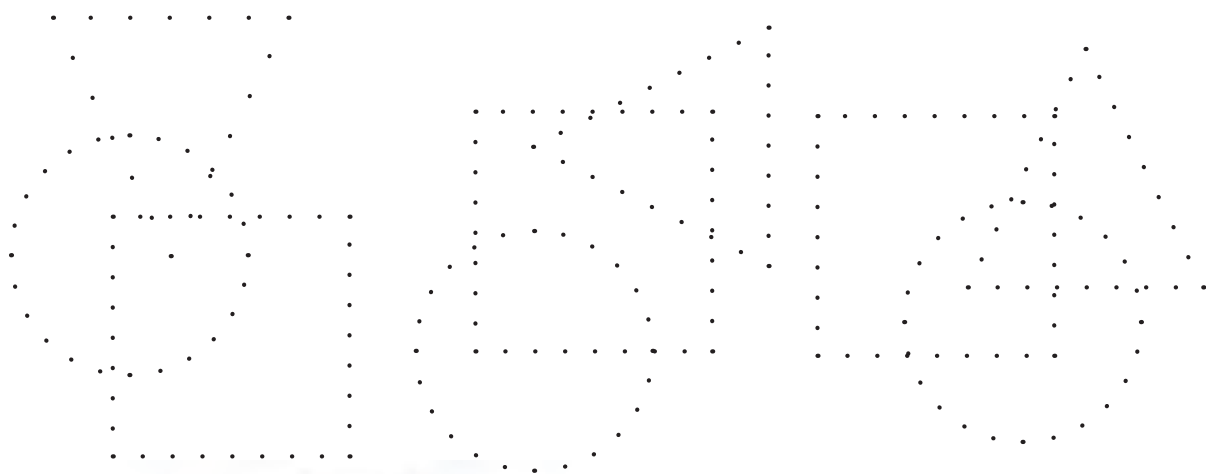

ترکیب سه سطح (مربع - مثلث - دایره)

وسایل و مواد مورد نیاز :

- مدادهای رنگی یا رنگ‌های گواش
- قلم موی نرم
- خط‌کش
- پاک‌کن
- مداد نرم - کاغذ سفید A_۴

نقطه‌های زیر را با مداد نرم به هم وصل کنید.

- این شکل از ترکیب سه سطح مثلث، دایره و مربع به وجود آمده است. آیا شما می‌توانید نمونه‌های دیگری بکشید؟

گام به گام انجام دهید:

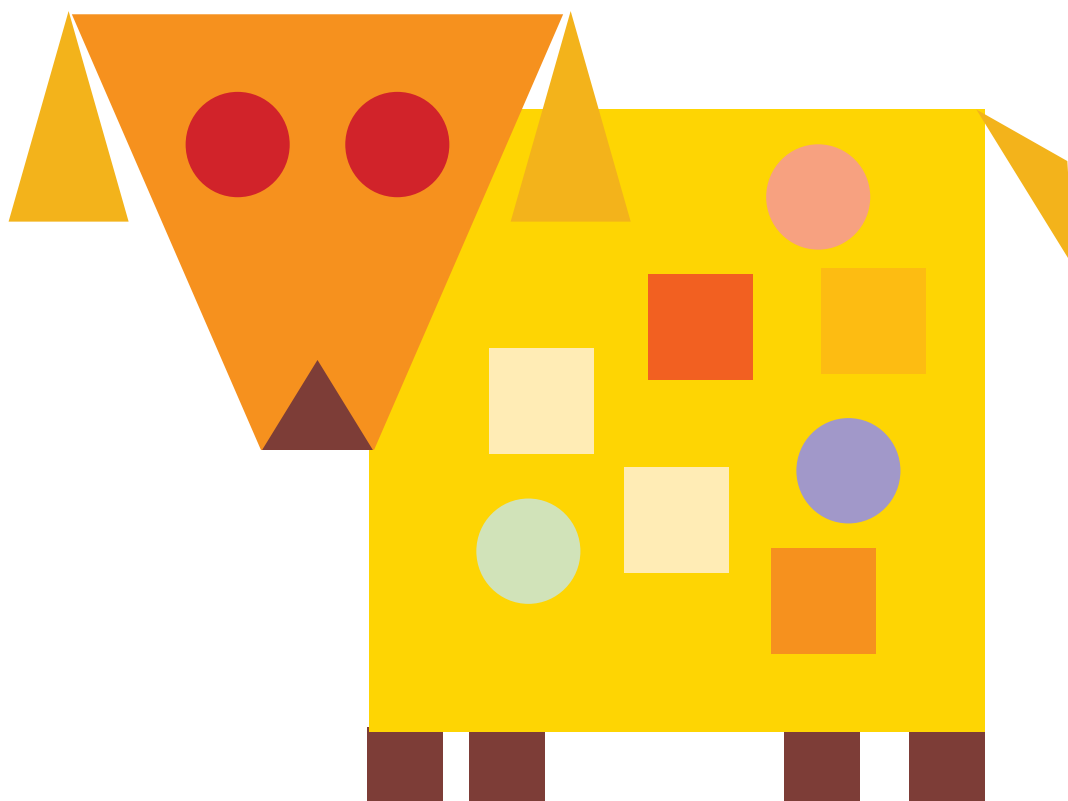
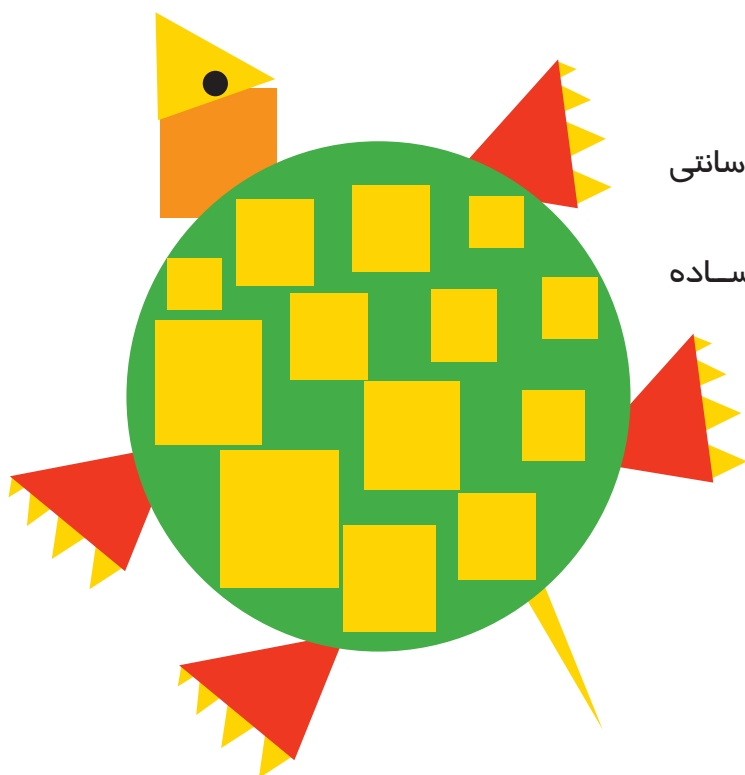
۱- حالا دو کاغذ A_۴ بردارید.

۲- در آن‌ها کادری با ابعاد ۱۷ × ۱۲ سانتی

متر رسم کنید.

۳- بامثلث، دایره و مربع شکل‌های ساده

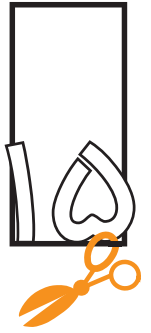
بکشید و رنگ کنید.

به نمونه های زیر توجه کنید .

تهیه‌ی ورق تزئینی از چسب چوب

وسایل و مواد مورد نیاز :

- ورق طلق در اندازه‌ی A_4 و یا بزرگ‌تر
- جوهرهای رنگی یا گواش رنگی
- پودر اکلیل
- مداد
- چسب چوب (با غلظت کافی)

گام به گام انجام دهید :

- ۱- ورق طلق را روی میز کاملاً صافی قرار دهید؛ به طوری که به هیچ طرف شیب نداشته باشد.

- ۳- جوهرهای رنگی را قطره قطره در همه جای چسب بچکانید (و یا گواش‌های رقیق شده را روی سطح چسب چوب بریزید).

- ۲- چسب چوب را با استفاده از قاشق روی سطح طلق بریزید. این کار را ادامه دهید تا چسب پهن شود و با حاشیه‌ی طلق حدود ۳ سانتی متر فاصله داشته باشد.

۶- حالا می‌توانید پودر اکلیل را بر روی بعضی قسمت‌ها بپاشید.

۷- ۳ تا ۴ روز، کار خود را روی میز مسطحی نگهداری کنید تا کاملاً خشک شود.

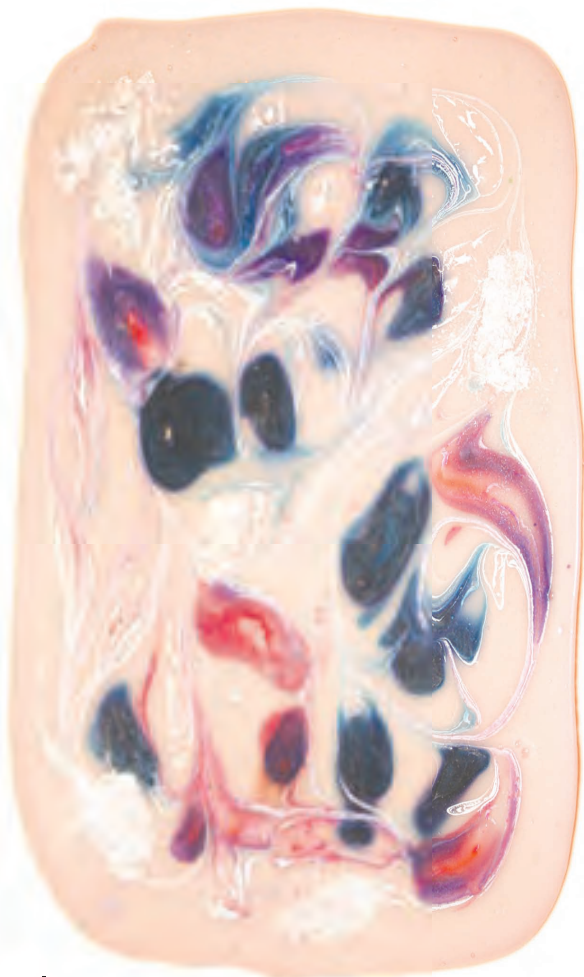
۴- با استفاده از نوک مداد، بسیار آهسته و با حرکات دورانی، چسب را هم بزنید؛ بدین ترتیب رنگ‌ها لابه‌لای چسب چوب حرکت می‌کند و طرح‌های زیبایی می‌سازد.

۵- این کار را تا زمانی انجام دهید که از شکل به دست آمده احساس رضایت کنید.

۸- پس از اطمینان از خشک شدن چسب چوب، می‌توانید آن را به آرامی از طلق جدا کنید.

از ورق تزئینی به دست آمده می‌توان در ساخت انواع کارت تبریک، تابلو، تزئین گلدان و ظروف استفاده کرد.

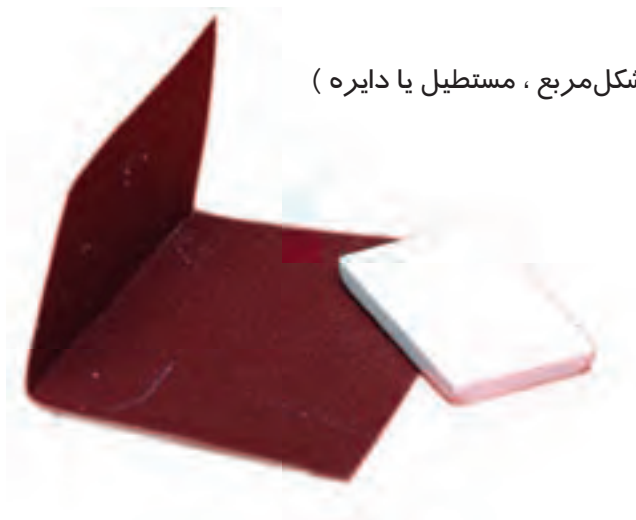

چاپ روی پارچه رومیزی آشپزخانه

وسایل و مواد مورد نیاز :

- رنگ‌های اکریلیک
- پارچه‌ی ساده‌ی مناسب برای میز آشپزخانه (به شکل مربع ، مستطیل یا دایره)
- قلم موی آب‌رنگ
- ۲ عدد پاک‌کن
- پالت تخم مرغی
- چسب مایع
- سمباده
- روزنامه

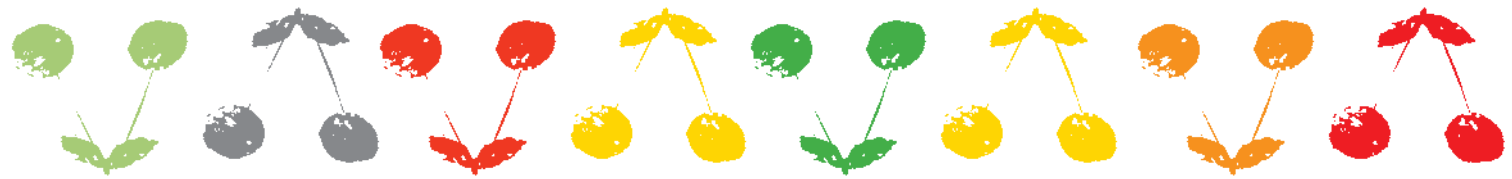
گام به گام انجام دهید :

۲- دایره را با استفاده از چاقو یا فیچی نوک تیز، کاملاً جدا کنید.

۱- روی پاک‌کن یک دایره به اندازه دلخواه بکشید.

۴- دایره‌ی آماده شده را با استفاده از چسب مایع، به یک پاک‌کن دیگر بچسبانید تا پایه‌ی مَهر شما را تشکیل دهد.

۵- سطح میز را با روزنامه بپوشانید و رومیزی را روی روزنامه قرار دهید.

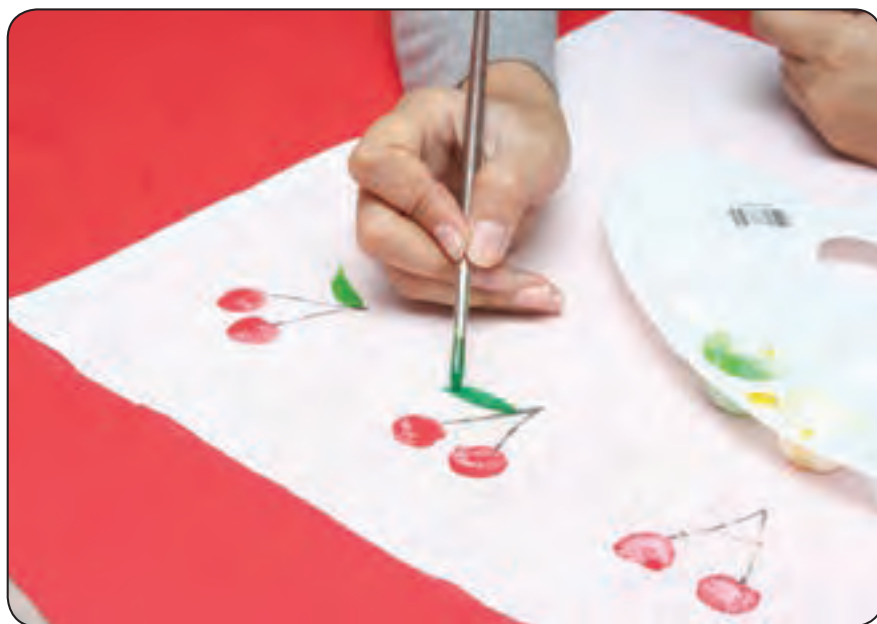
۳- اطراف آن را سمباده بزنید تا کاملاً گرد و صاف شود.

۶- با استفاده از مداد، روی قسمت‌هایی از رومیزی که می‌خواهید نقش بزنید، با فاصله‌های معین علامت بگذارید.

۷- رنگ قرمز درون پالت را با کمی آب رقیق کنید.

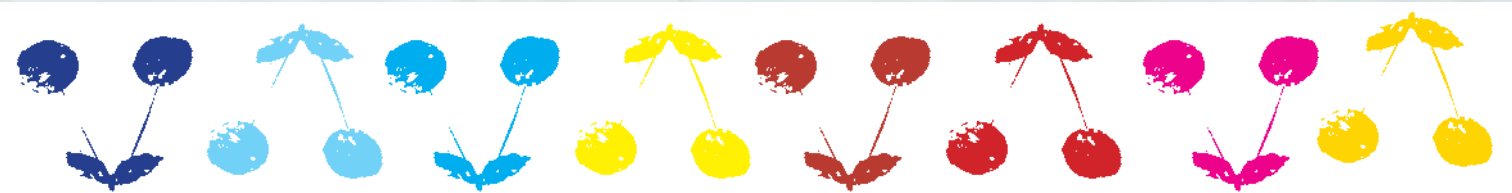

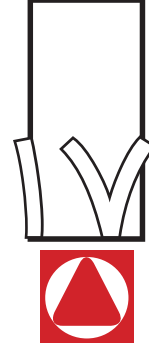
- ۹- رنگ سبز را در پالت بگذارید و آن را با آب به حد لازم رقیق کنید.
- ۱۰- با استفاده از قلم‌موی آب‌رنگ برای گیلاس‌های خود شاخه و برگ بکشید.
- ۱۱- صبر کنید تا رومیزی شما کاملاً خشک شود.

- ۱۲- در پایان، کار خود را با استفاده از اتو حرارت دهید تا رنگ چاپ‌ها ثابت شود.

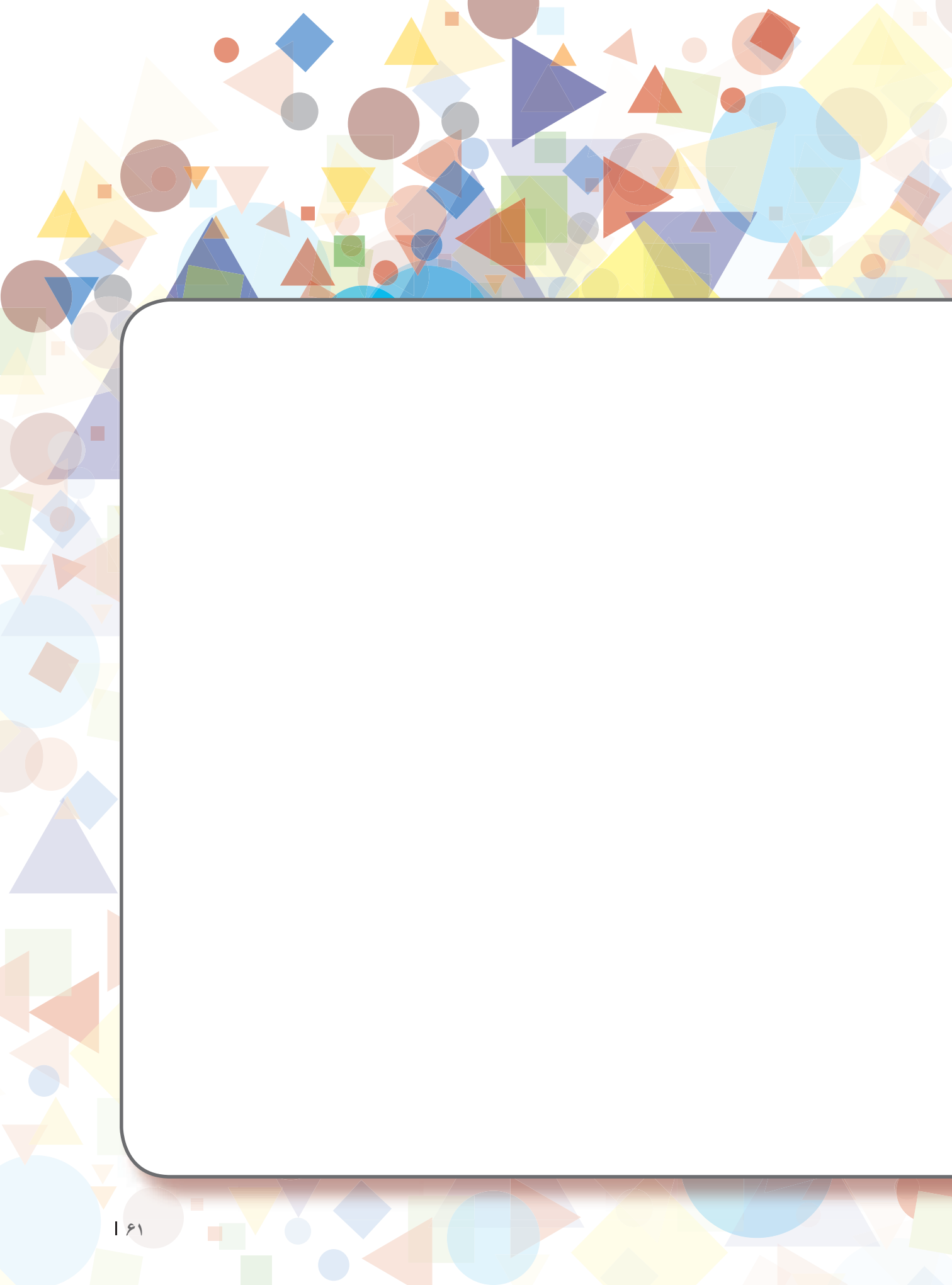

نقاشی با سه سطح (مربع - مثلث - دایره)

با سه سطح « مثلث، دایره، مربع » یک نقاشی دلخواه بکشید که با سه رنگ اصلی « قرمز، زرد، آبی » رنگ آمیزی شده باشد.

ساخت تابلو با روش خراش (۱)

وسایل و مواد مورد نیاز :

- ورق آلومینیوم (فویل) از نوع ضخیم
- گواش مشکی
- طرح منظره‌ی مورد نظر
- کاربن سفید و یا زرد
- مداد
- قلم موی آب‌رنگ
- شیء نوک تیز (مداد اتود بدون مغز)

گام به گام انجام دهید :

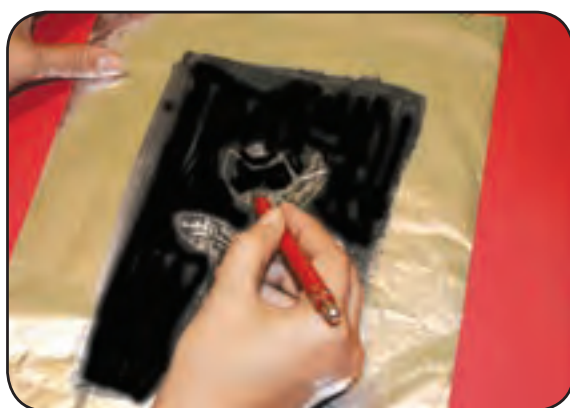
۱- صفحه‌ی آلومینیوم خود را در اندازه‌ی دلخواه روی میز قرار دهید.

۲- گواش مشکی را با چند قطره آب، کمی رقیق کنید.

۴- اگر فضایی بدون رنگ باقی مانده است، دوباره رنگ بزنید و صبر کنید تا کاملاً خشک شود.

۳- با استفاده از قلم مو، سطح آلومینیوم را کاملاً با رنگ مشکی بپوشانید و صبر کنید تا خشک شود.

۶- حالا می‌توانید با شیء نوک تیز خود به آرامی وبا دقت ، خطوط طرح را خراش بدهید. با این روش، رنگ‌های گواش از روی کار برداشته می‌شود و رنگ نقره‌ای آلومینیوم مشخص می‌شود.

۵- طرح مورد نظر خود را با استفاده از کاربن سفید به دقت بر روی آلومینیوم رنگ زده منتقل کنید.

برای اجرای این تابلو از طرح‌ها و نقش‌هایی استفاده کنید که خطوط فراوان و سایه و روشن‌های زیادی داشته باشند تا کار شما هرچه زیباتر به نظر برسد.

اجرای بدون کلام (۳)

گام به گام انجام دهید : تمرین اول

- به دو گروه تقسیم شوید.

- هر گروه برای خود یک سرگروه انتخاب کند.

- گروه اول به همراه سرگروه در انتهای کلاس بایستد.

- سرگروه در نقش یک پیرمرد یا پیرزن و با رعایت حالت راه رفتن و چهره‌ی او، از انتهای کلاس به ابتدای آن بیاید.

- نفر دوم گروه به دنبال سرگروه حرکت کند و همهمه‌ی حرکات او را با سرعت کند انجام دهد.

- نفر سوم به دنبال نفر دوم حرکت کند و همهمه‌ی آن حرکات او را با سرعت تند انجام دهد.

- به ترتیب بالا، همهمه‌ی اعضای گروه، آن حرکات را با سرعت کند و تند انجام دهند

- گروه دوم به همراه سرگروه در ابتدای کلاس بایستد.

- سرگروه در نقش یک دختر یا پسر بچه‌ی بازیگوش و با رعایت حالت راه رفتن و چهره‌ی او، از ابتدای کلاس به انتهای آن بیاید.

- نفر دوم گروه به دنبال سرگروه حرکت کند و همهمه‌ی حرکات او را با سرعت کند انجام دهد.

- نفر سوم به دنبال نفر دوم حرکت کند و همهمه‌ی آن حرکات او را با سرعت تند انجام دهد

- به ترتیب بالا، همهمه‌ی اعضای گروه، آن حرکات را با سرعت کند و تند انجام دهند.

تمرین دوم*

- سرگروه اول در نقش پیرمرد یا پیرزن و سرگروه دوم در نقش دختر یا پسر بچه‌ی بازیگوش، از دو طرف کلاس حرکت کنند و وقتی به هم رسیدند، شروع به نمایش بازی کنند.

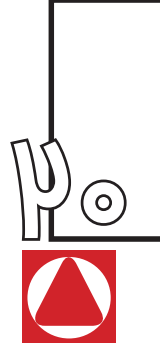
- نفر دوم گروه اول با حرکات کند در نقش پیرمرد یا پیرزن و نفر دوم گروه دوم با حرکات تند در نقش دختر یا پسر بچه، از دو طرف کلاس حرکت کنند و وقتی به هم رسیدند، شروع به نمایش بازی کنند.

- نفر سوم گروه اول با حرکات تند در نقش پیرمرد یا پیرزن و نفر سوم گروه دوم با حرکات کند در نقش دختر یا پسر بچه، از دو طرف کلاس حرکت کنند و وقتی به هم رسیدند، شروع به نمایش بازی کنند.

این تمرین را با سرعت‌های تند و کند و با انتخاب نقش‌های متفاوت، بارها انجام دهید.

* نمایش بازی ها در تمرین دوم ، به صورت دلخواه و در زمان کوتاه اجرا شود.

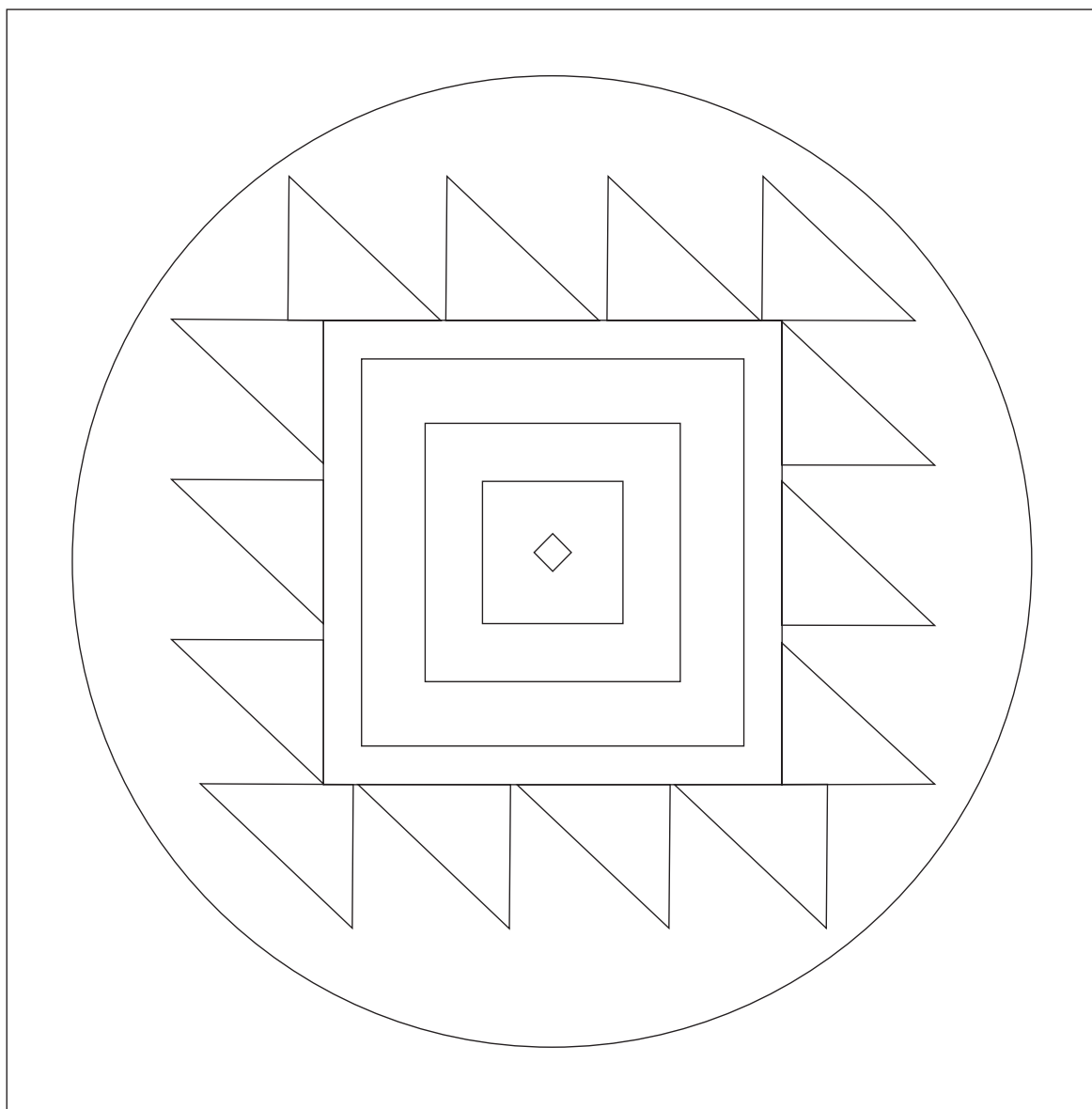

آشنایی بایک نقش سنتی اسلامی - ایرانی

- در شکل زیر به سطح‌های مربع، مثلث و دایره خوب نگاه کنید.
- حالا شکل زیر را کامل کنید و طبق نمونه رنگ بزنید.

به تصویر زیر نگاه کنید و مانند نمونه رنگ کنید.

چسباندن ورق دور گلدان و تزئین آن

وسایل و مواد مورد نیاز :

- مداد
- لیوان یا گلدان استوانه‌ای شکل
- تعدادی مَهره پلاستیکی و یا چوبی
- کاموا با رنگ مناسب
- ورق تزئینی تهیه شده در درس پانزدهم

گام به گام انجام دهید :

- ۱- ورق تزئینی تهیه شده را روی میز قرار دهید.

۳- چسب چوب جدا شده از طلق به راحتی شکل پذیراست. آن را دور لیوان یا گلدان خود بیچید و لبه‌هایش را روی هم بیاورید. با کمی مرطوب کردن، لبه‌ها به راحتی به هم می‌چسبند.

۲- می‌توانید اطراف آن را با قیچی صاف کنید و یا از همان شکل نامنظم چسب چوب استفاده کنید.

- ۴- لبه‌ی گلدان خود را با استفاده از یک شیء نوک تیز، در ۵ یا ۶ نقطه، با فواصل منظم سوراخ کنید.
- ۵- یک قطعه کاموا متناسب با رنگ ورق تزئینی خود انتخاب کنید و از سوراخ‌های ایجاد شده عبور دهید.
- ۶- از انتهای دو سر کاموا چند مهره عبور دهید و به شکل پاپیون گره بزنید.

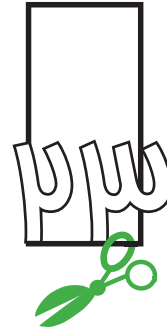

اجرای بدون کلام (۴)

- با توجه به درس نوزدهم ، هر نقشی را که دوست دارید انتخاب کنید.
- مشخصات نقش مورد علاقه‌ی خود ، (سن ، جنس ، احساس و ...) را برای اعضای گروه تعریف کنید.
- با کمک مربی برای نقش مشخص شده یک قصه انتخاب کنید.
- قصه‌ی انتخاب شده را نمایش دهید.

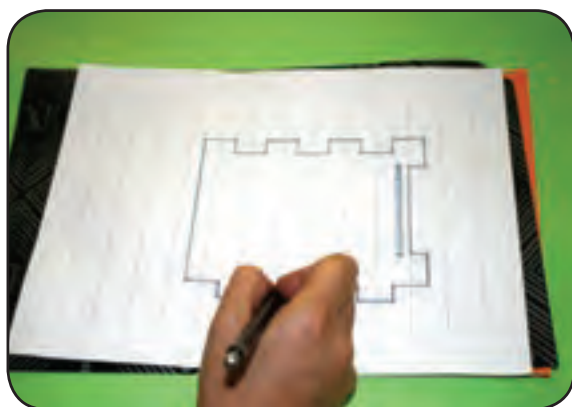

ساخت جامدادی

وسایل و مواد مورد نیاز :

- مقوای ضخیم (مانند مقوای جعبه‌ی کفش، جعبه‌ی شیرینی و...)
- چسب مایع
- خط‌کش
- کاتر (یا قیچی)
- مداد
- کاربن
- الگوی آماده‌ی شماره‌ی ۱ و ۲

گام به گام انجام دهید :

۱- طرح شماره‌ی ۱ و شماره‌ی ۲ را با استفاده از کاربن بر روی مقوا منتقل کنید (طرح شماره‌ی ۱ را چهار بار و طرح شماره‌ی ۲ را یک بار).

۲- طرح را به‌دقت از روی مقوا ببرید. تذکر: طرح شماره‌ی ۱ چهار طرف دیواره‌ی جامدادی را می‌سازد و طرح شماره‌ی ۲ کف جامدادی است.

۳- حال با توجه به شکل، قطعات را به یکدیگر متصل کنید و محل اتصال را با چسب مایع محکم کنید.

جا مدادی مقوایی را می توانید به دلخواه تزئین کنید.

ساخت تابلو با روش خراش دادن (۲)

وسایل و مواد مورد نیاز :

- ورق مس یا آلومینیوم
- گواش نقره‌ای و طلایی
- گواش مشکی
- کاربن سفید و یا زرد
- مداد
- قلم‌موی آب رنگ
- شیء نوک تیز

گام به گام انجام دهید :

- ۱- ورق مس* را روی میز قرار دهید.
- ۲- با استفاده از قلم مو ، سطح کار را به‌طور نامنظم و به دلخواه با رنگ‌های نقره‌ای و طلایی بپوشانید.

- ۳- بعضی از قسمت‌های مس را رنگ نخورده باقی بگذارید، به این ترتیب صفحه‌ای با رنگ‌های مسی، نقره‌ای و طلایی خواهید داشت. صبر کنید تا رنگ‌ها کاملاً خشک شوند.
- ۴- با استفاده از قلم مو تمام سطح صفحه‌ی خود را با رنگ گواش مشکی بپوشانید. دقت کنید که رنگ مشکی همه‌ی قسمت‌ها را بپوشاند.

* ورق مس به ضخامت مشابه آلومینیوم فویل در فروشگاه‌های لوازم قنادی یا رنگ و ابزار فروشی فروخته می‌شود.

- ۵- پس از آن که رنگ مشکی کاملاً خشک شد، طرح خود را با استفاده از کاربن سفید بر روی صفحه منتقل کنید.
- تذکر: برای این کار می‌توانید از طرح‌های ارائه شده و یا هر طرح دلخواه دیگری استفاده کنید.
- ۶- با استفاده از شیء نوک تیز، خطوط طرح خود را به دقت خراش دهید تا رنگ‌های مسی، نقره‌ای و طلایی از لای خطوط خراش داده شده نمایان شود.

این تابلو حتی بدون قاب هم می‌تواند زینت بخش منزل شما باشد.

حجم سازی با روش فتیله‌ای ساخت گلدان

وسایل و مواد مورد نیاز :

- گل مجسمه سازی
- ظرف آب
- چوب بستنی
- سینی صاف
- لیوان

گام به گام انجام دهید :

- ۱- سینی صافی را روی میز قرار دهید.
- ۲- تکه ای از گل مجسمه سازی را بردارید و با دست ، خوب ورز دهید.

۴- مقداری دیگر از گل را بردارید و روی صفحه‌ی چوبی و یا میز قرار دهید. با کف دست‌ها آن را به طرف جلو و عقب بغلتانید تا به صورت فتیله‌ای با قطر یکنواخت درآید.

۳- گلوله ای از گل ورز داده شده را بردارید و برای ساخت قاعده‌ی کف گلدان، آن را بر روی سینی، به ضخامت ۱ سانتی متر باز کنید و با دهانه‌ی لیوان قالب بزنید.

۶- پس از پایان کار می‌توانید دیواره‌ی داخلی و خارجی را با دست یا ابزاری مثل چوب بستنی و کمی آب، صاف و یکنواخت کنید. ۷- اگر کار در یک جلسه تمام نشد، می‌توانید روی آن را با پلاستیک بپوشانید تا خشک نشود و پس از کامل شدن گلدان، بگذارید تا کاملاً خشک شود.

۵- سپس فیتله را روی محیط دایره قرار دهید و با فشار دست یا ابزار دیگر، آن را به قاعده‌ی ظرف خود بچسبانید. با تکرار این کار و قراردادن فیتله‌های دیگر بر روی هم می‌توانید دیواره‌ی گلدان خود را بسازید. پس از قراردادن هر فیتله، فرصت دهید تا گل آن مقداری از رطوبت خود را از دست بدهد؛ تا حدی که بتواند وزن فیتله‌ی بعدی را تحمل کند.

دانش آموز عزیز :

اگر گِل مجسمه‌سازی آماده نداشتید، می‌توانید با شیوه‌ی زیر، خودتان گِل را بسازید.

خاک رس کوبیده شده را از الک ریز رد می‌کنیم تا پودری ریز و بدون ناخالصی به دست آید. سپس آن را به ارتفاع ۵ سانتی‌متر در ظرفی پلاستیکی با دهانه‌ی گشاد می‌ریزیم و آن قدر آب اضافه می‌کنیم تا کاملاً خیس شود. مجدداً لایه‌ای خاک اضافه می‌کنیم .

روی آن را با پلاستیک می‌پوشانیم و چند روز رها می‌کنیم تا رطوبت به طور یکنواخت به همه‌ی قسمت‌ها برسد. حالا گِلی داریم که شُل و چسبنده است و برای کار مناسب نیست.

برای تنظیم رطوبت گِل خود، به نحوی که به دست نچسبد و فرم بگیرد، باید آن را روی صفحه‌ی گچی یا چوبی بریزیم و صبر کنیم تا رطوبت اضافی آن گرفته شود؛ به طوری که بتوانیم آن را از صفحه گچی جدا کنیم. سپس شروع می‌کنیم به ورز دادن.

ورز دادن گِل را آن قدر ادامه می‌دهیم تا رطوبت و بافت گِل کاملاً یک‌دست و حباب‌های آن خارج شود. گِل آماده را با نایلون می‌پوشانیم تا خشک نشود.

نقاشی آزاد

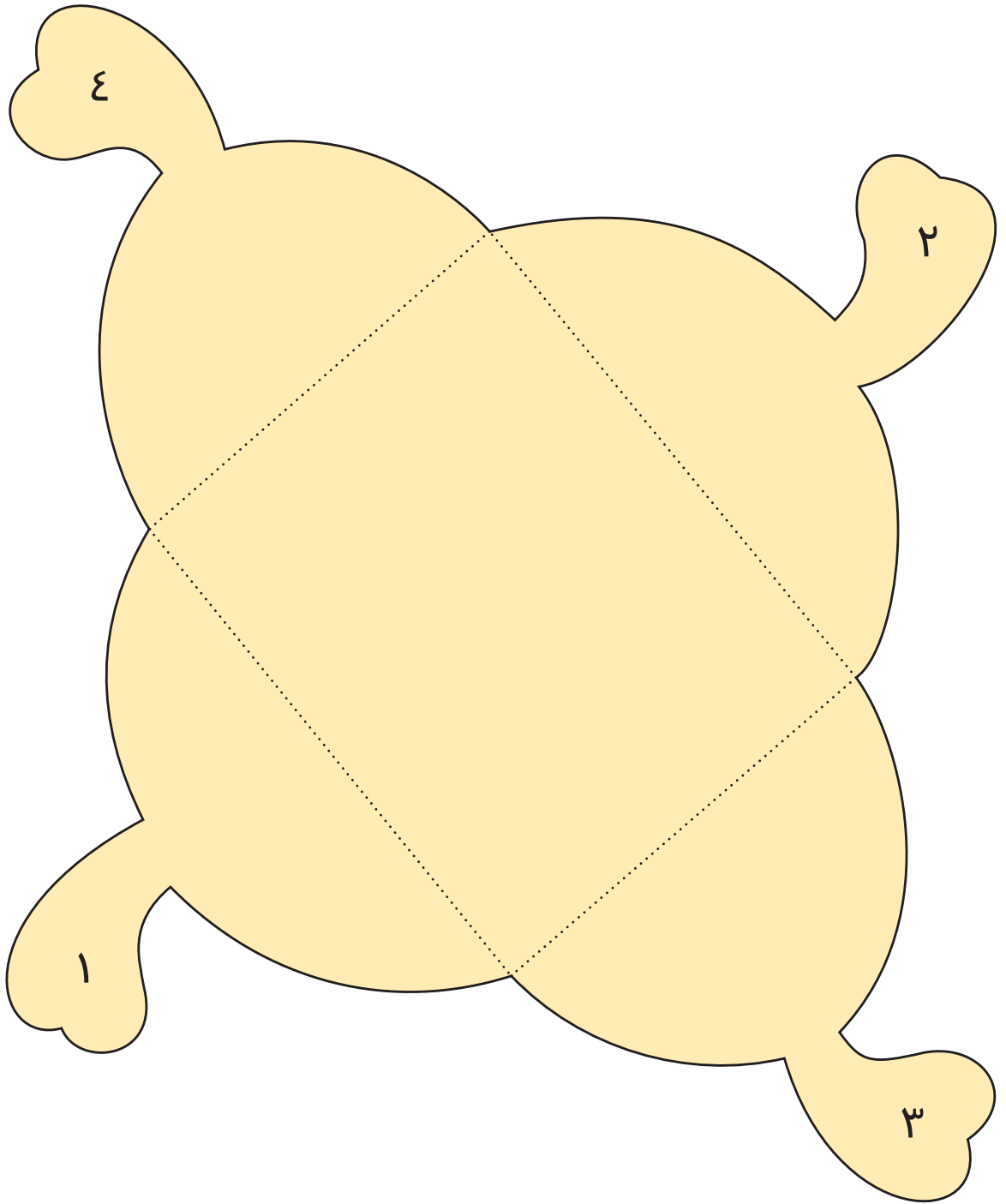
حالا با استفاده از ابزار دلخواه خود (مثل گواش یا مداد رنگی و...) موضوعی را که دوست دارید، نقاشی کنید.

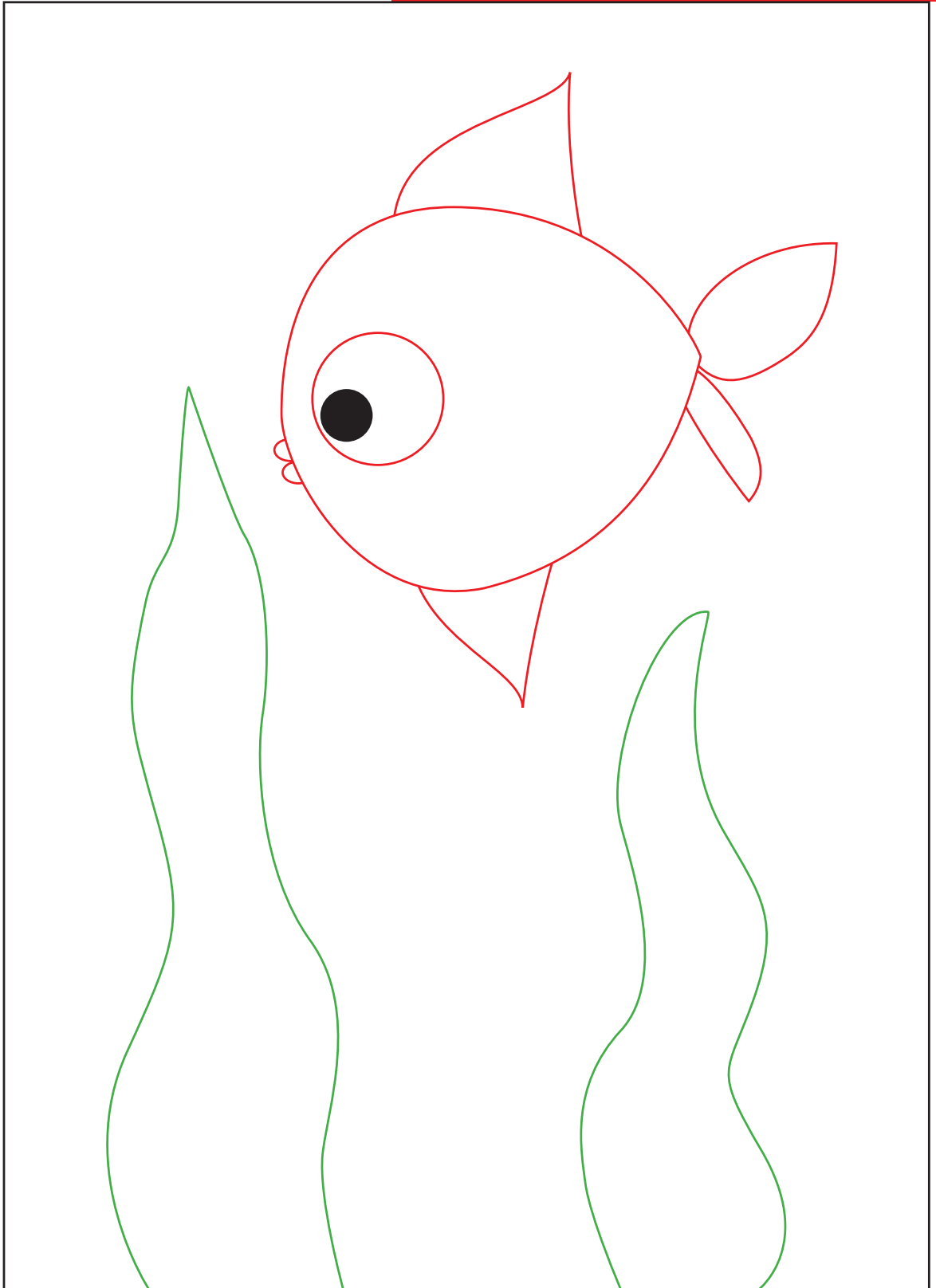
الگوها

درس ۲

درس ۶

درس ۲۳

